

וּאֶתְכֶם אֶת הַגֵּר

דברי רבותינו בסוגיית הגיור

הקדמה

מאז נפילת מסך הברזל, זכתה מדינת ישראל לעלייתם של כמיליון בני אדם מברית המועצות לשעבר. עליה זו על פני יותר משני עשורים הביאה ברכות למדינה מבחינות רבות וביניהם הכלכלית, האקדמאית, הטכנולוגית, הדמוגרפית, והתרבותית. רצונם של העולים לתרום למדינה הוא גבוה ביותר, כולל במישור הצבאי כאשר משרתים ביחידות קרביות באחוזים גדולים מכלל האוכלוסייה. הדור השני נקלט היטב בארץ עד שאינם שונים מעמיתיהם הצברים.

מצד אחד, קליטתם המוצלחת של העולים היא ברכה למדינה כולה, ומצד שני מציגה בפני החברה הישראלית אתגרים משמעותיים. זהו מכיוון שכ-300 אלף עולים מבוגרים, שעלו מתוקף חוק השבות המעניק זכות עליה לכל מי שלו סב אחד (בתנאי שאין לעולה דת אחרת), אינם יהודים על פי ההלכה. עוד כ-80 אלף ילדים ובני נוער שנולדו או גדלו בארץ אינם יהודים על פי ההלכה. מתוך 380 אלף אלה, המוגדרים כ"חסרי דת" במשרד הפנים, רובם ככולם רואים בעצמם יהודים לכל דבר.

בנוסף, כמעט כל העולים האלה הם מוגדרים כ"זרע ישראל", צאצאי יהודים שאינם יהודים מבחינה הלכתית. שלא כמו גירום של סתם נכרים, גירום של זרע ישראל הינו מצווה של השבת אבידה, כלומר השבתם של אלה שאבדו לעם ישראל, דבר שנכון במיוחד כלפי יהודי ברית המועצות שנותקו בכוח מכל דבר יהודי במשך כ-70 שנות המשטר הקומוניסטי. ובכן, הדרישות ההלכתיות לגירום של זרע ישראל מקלות משמעותית לעומת גירום של סתם נכרים.

כתוצאה מעליה מבורכת זו, מספר אתגרים עולה, וביניהם:

- 1) קצב נישואי תערובת, תופעה זניחה בארץ לפני נפילת מסך הברזל, גדל עשרת מונים וכיום עומד על כ-5% אוחזים, אחד מכל עשרים. תופעה זו כבר הגיעה גם לציבור הדתי בעקבות תופעת הדתל"שיות בקרב המגזר.**
  - 2) חסרי הדת בישראל אינם יכולים להתחתן בארץ כי לרבנות הראשית יש מונופול על הנישואין.
  - 3) לכידות החברה הישראלית, שכבר שבירה בעקבות קרעים פוליטיים ואידיאלוגיים רבים, עוד יותר נחלשת מאי קבלת העולים בצורה מלאה.
  - 4) מול הזדמנות היסטורית לקרב יהודי ברית המועצות לשעבר ליהדות, גישת הרבנות שאינה מסבירה פנים גורמת בדיוק ההיפך ומרחיקה אותם ממורשתם.
- כיום, מסלול הגיור הממלכתי של המשרד לשירותי דת והרבנות הראשית, דורש ממתגיירים לשכנע את בית הדין שהם מתכוונים לשמור תורה ומצוות כהלכה כמו ששומרים הדתיים, מה שרובם לא מתכוונים לעשות; ואף רוב המצליחים לעבור את המסלול עד הגיור לא עושים בפועל. אי לכך, מסלול הגיור הממלכתי כיום מנטרל את רצונם של רוב האוכלוסייה הנ"ל להתגייר.
- חוברת זו פותחת צהר לשאלה קריטית לעתידה של אוכלוסייה זו ובכלל להמשך יהדותו ההלכתית של מספר הלך וגדל של אזרחים בעלי זהות יהודית אבל שאינם יהודים על פי ההלכה.
- החוברת מציגה בפני הקורא יותר ממאה ציטוטים בסוגיית הגיור מרבני ישראל על פני מאות ואלפי שנים. הציטוטים קוצרו על מנת לפרוס את החומר בשפה קלה ושווה לכל נפש. יחד עם זאת, בכל עמוד הובא המקור לציטוט, ובכל אופן, נבחרו הציטוטים בכוונה להציג את דעתו הסופית של המצוטט למיטב הבנתי.
- בחוברת הובאו הדעות המקלות בלבד. ברור שבתחום הגיור, כבכל תחום אחר בהלכה, קיימות מחלוקות לגיטימיות. ומכיוון שהדעות המחמירות יותר ידועות בקרב הציבור הרחב, חוברת זו מביאה את הדעות הפחות ידועות. אין בחוברת שום כוונה מעבר לעורר עניין בתקווה שקוראים רבים יעמיקו בלימוד הסוגיא, ובודאי שאין הכוונה להציג שום עמדה הלכה למעשה.
- תודותיי לג"ר חיים אמסלם שליט"א, מחבר הספר המונומנטלי זרע ישראל שממנו נדלו רוב ככל הציטוטים בתוספת פנינים בודדים ממה שאני דליתי בכוחות עצמי מדברי הפוסקים לדורותיהם. זכיתי זכות שאין לתאר בלהכיר את כבוד הרב מקרוב, ליצוק מים על ידיו, וללמוד תורת הגיור מפיו.

קלמן פסח (צ'אק) בן פינחס דוידסון
תשע"ה

הרב בן-ציון זזי מאיר עוזיאל, זצ"ל
הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

האם התחייבות לקיים את המצוות נדרשת מהמתגייר?
"גר שקיבל עליו המצוות ועונשן אף על
פי שידוע שלא יקיים אותם מקבלים
אודנו ... אין תנאי קיום המצוות מעכב
את הגרות אפילו לכתוזילה"

(שו"ת משפטי עוזיאל, כרך ב, יו"ד, סי' נח; פסקי עוזיאל בשאלות הזמן, סי' סה)

הרב משה הכהן דריהם, זצ"ל
מגדולי זוכמי ג'רבה ודיין בטבריה

מהי קבלת המצוות?

"דענין קבלת עול מצוות אין הכוונה שיקבל עליו
לקיים את כל המצוות אלא שיקבל עליו מצות התורה
ושאם יעבור על איזה מהם ענוש ייענש עונש המגיע לו
... אם לפני האומדנא שהוא מתגייר בלב שלם אלא
שאנו יודעים בבירור שיעבור אז"כ על איסורי תורה
כזילול שבת וכיוצא אין זה זסרון בקבלת המצוות."

(שו"ת והשיב משה, סי' נא)

הרב ישראל בארי, זצ"ל
הרב הראשי לנס ציונה

מהי קבלת המצוות הנדרשת מהמתגייר?

"קבלת מצוות אין הכוונה שיקבל עליו
לקיים את המצוות, אלא הכוונה היא
כניסה ליהדות שיש לה מצוות כאלו, והוא
מסכים להיות יהודי ככל היהודים שמצווים
במצוות כאלו אף שאינם מקיימם ... אבל אין
הכוונה שמתזייב **לקיים** המצוות, ולכן גם
אפילו הוא בעצמו יודע שלא יקיים וגם לנו
ברור שלא יקיים ואין בדעתו מתזיילת לקיים
... גם זה בכלל קבלת מצוות"

(נחלת צבי, עמ' קסב)

**הרב דוד בס
אב בית דין לגיור**

**פסק הרב עוזאיל, הרב הראשי הספרדי הראשון, "גר שקיבל
עליו המצוות ועונשן אף על פי שידוע שלא יקיים אותם מקבלים
אותו". האם היה נהוג למעשה לגייר לפי דעתו?**

**"הדבר אמן מנוגד לעבודת רוב
הפוסקים, אבל אינו מנוגד למה
שנהגו רבים בפועל בעבר".**

**הרב דוד בס
אב בית דין לגיור**

פסק הרב משה הכהן דריהם, "עניין קבלת עול מצות אין הכוונה שיקבל עליו לקיים את כל המצות אלא שיקבל עליו מצוות התורה ושם יעבור על איזה מהם ענוש ייענש עונש המגיע לו". איך בית דין שלא נוהג לקבל גיור כזה אמור להתייחס לגרים שהתגיירו בבית דין שכן נוהג לקבל גיור כזה?

**"אף שלכתחילה אין נוהגים
בבתי הדין שלנו לקבל גיור
כזה, הרי בדיעבד הגיור תקף".**

הרב יוסף רוזין, זצ"ל
הגאון הרוגוצ'ובי

מהי קבלת מצוות הנדרשת מכל מתגייר?
"שיקבל עליו הגירות וזהו כוונת הגמרא
(יבמות ד' מ"ז ע"ב) 'קס"ד לקבל עליו עול מצות'
**רוצה לומר - שיתרצה בזה
לקבל הגירות ולא בעל כרזו.**"

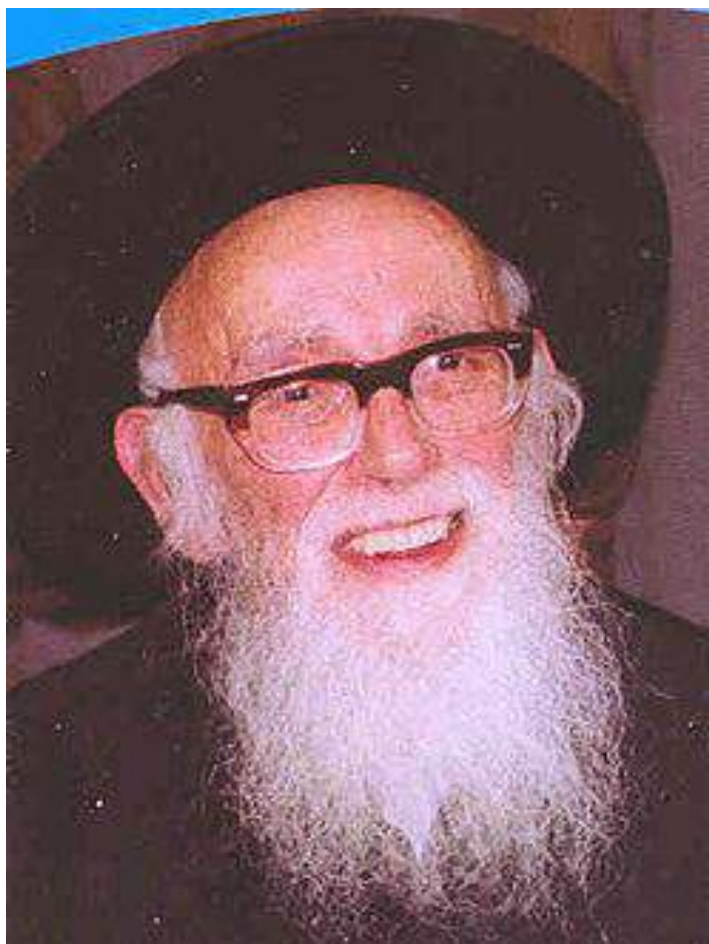
(צפנת פענח, איסורי ביאה יג:ו)

הרב משה בן יעקב מקוצי מגדולי הרבנים במאה ה-13 למניינם

כתב הגאון הרוגצ'ובי שהגדרת קבלת מצוות היא קבלת הגירות, כלומר שהגר מתגייר מרצון ולא בעל כורחו. האם יש סמך לדבריו בראשונים?

”אחרי שהודיעוהו הדברים שביארנו (אחרי שבית הדין הודיע לגר קצת מן המצוות), אם קיבל עליו להתגייר אין משהין את המצווה (לגייר אותו) אלא מוהלין אותו מיד ומשהין אותו עד שיתרפא רפואה שלימה מפני הסכנה. נתרפא מטבילין אותו מיד, ושלשה (אנשים) עומדין על גביו ומודיעין אותו מקצת מצוות קלות ומקצת מצוות חמורות. טבל ועלה – הרי הוא כישראל לכל דבר.”

הרב שלמה זלמן אוירבך, זצ"ל
מגדולי הפוסקים במאה ה-20 למניינם

כתב הגאון הרוגצ'ובי שהגדרת קבלת מצוות היא קבלת הגירות,
כלומר שהגר מתגייר מרצון ולא בעל כורחו. האם דעתו דעת יחיד?

**"דלעיקר מעשה הגירות ודאי בעינן
(צריכים) רצון להתגייר, ולהכי בגדול (ולכן
כאשר מדובר במבוגר) שואלים אותו אם רוצה
בגירות שזו קבלת המצוות".**

[כלומר הגדרת קבלת המצוות היא שהגר מתגייר מרצון ולא בעל כורחו]

הרב ברוך רקובסקי
ר"ם בישיבת אור שמואל

כתב הגאון הרוגצ'ובי שהגדרת קבלת מצוות היא קבלת הגירות, כלומר שהגר מתגייר מרצון ולא בעל כורחו. האם דעתו דעת יחיד?

"יסוד קבלת המצוות הוא דמאוזר דילפינן מקרא דאין
מגיירין (שמכיוון שלומדים מפסוק שאין מגיירים) בעל כורזו
וצריכין את דעתו על הגירות, לכן מודיעין לו על
המצוות שיידע שבגירות שהוא עכשיו עומד לקבל
ויזוול עליו שם ישראל ודין ישראל, עיקרו הוא עניין
זלות המצוות שעל ידי הגירות זולים עליו המצוות, לכן
קבלת הגירות עצמו הוא קבלת המצוות."

(ברכת אבות, סי' ז)

**הרב זאב וייטמן
רב תאגיד תנובה**

מהי הגדרת קבלת המצוות הנדרשת מכל מתגייר?

**"הליך הגיור דורש קבלת מצוות, ולא
התזויות והבטוזה או נדר לקיים ...
קבלת מצוות היא ההבנה וההסכמה
לכך שמרגע הגיור ואיך אני מוזויב
בכל המצוות כזולק מעם ישראל, וכל
המצוות כולן זולות עלי במלואן."**

(נייר עמדה, יוני 2013)

הרב אשר פויכטונגר, זצ"ל
מוזכר "אשר למלך" על הרמב"ם

מהי קבלת עול תורה הנדרשת מהמתגייר?

"קבלת עול תורה כלולה בהודעת עיקרי
הדת ... ואין הודעה ללא קבלה דאל"ה
לא פעלה כלום. עיקרי הדת הן יזוד
השי"ת ואיסור ע"ז."

(אשר למלך, איסורי ביאה, יגא)

הרב משה פיינשטיין, זצ"ל בגדולי הרבנים במאה ה-20 למנינם

גויה הנשואה ליהודי לא דתי שהתגיירה בכוונה להיות ככל היהודים ולא דווקא שומרת מצוות, האם בכל זאת היא נחשבת יהודייה על פי ההלכה?

"מה שבעלה שנתגיירה בשבילו הוא מוזלל שבת ומופקר בכמה איסורין עושה שהיא סבורה שאין זיוב כל כך לשמור המצוות. ואם כן הוא כגר שנתגייר (כלומר היא כגיורת שנתגיירה) בין עובדי הכוכבים והמוזלות (כלומר, בין הגויים) שמפורש בשבת דף ס"ז שהוי גר אף שעדיין עובד עבודה זרה. והטעם משום שקיבל עליו להיות ככל היהודים שנושבת קבלה ... ולכן אף שבית הדין אמרו לה שצריך לשמור שבת, (היא) זושבת שהוא רק הידור בעלמא (בלבד) אבל גם מי שאינו שומר השבת וכדומה טועה לומר (כלומר אדם כזה חושב בטעות) שהוא יהודי כשר. נמצא שלטעותה קיבלה כל המצוות שיהודי מוזויב, שהוא גירות אף שמוזמת זה לא תקיים על כל פנים המצוות (כלומר היא נחשבת גיורת למרות שהיא לא תקיים מצוות). וזהו טעם שיש בה ממש להזשיבה לגיורת."

(שו"ת אגרות משה, יו"ד חלק א', סי' ק"ס)

הרב יהושע בן מאיר
מייסד ישיבת שבות ישראל

פסק הרב משה פיינשטיין, מגדולי הפוסקים במאה ה-20, שגר המקבל על עצמו להיות ככל היהודים, גם זה נחשב קבלת המצוות הנדרשת מכל מתגייר. מה משמעות "להיות ככל היהודים" בארץ כיום?

"(אם) בארץ הוא אומר 'אני רוצה להיות יהודי שלם, ללכת לצבא ולזיות בארץ על אף הקושי, אבל שמירת תורה ומצוות זה מנהג של מיעוט קטן, זה לא באמת להיות יהודי' – אז זה לא תנאי בגירות, ואפילו לכתוזילה אפשר לגייר אוזד כזה."

(אי-מייל מתאריך 7.7.14 למניינים)

**הרב מרדכי יהודה קראוס
רב הקהילה הזרדית בירוזום**

**רוב היהודים בארץ אינם שומרים מצוות כהלכה.
איך מציאות זו משליכה על סוגיית הגיור?**

"גר שנתגייר בזמננו ורואה שרובם הגדול של עם ישראל אינן שומרים מצוות, אף על גב שיודע שיש מיעוט של יהודים ששומרים מצוות, מכל מקום נראה לו שהאמת עם הרוב שאין זוכה לשמור מצוות, ואף על גב שבית הדין אומרים לו שזייבים לשמור, אינו מאמין שזוהי זוכה, אלא זושב שלכל היותר הוא כעין מידת זסידות. ולכן אם מקבל על עצמו את המצוות שרוב היהודים במקומו מקיימים אותן, זשיב (זה נחשב) קבלת מצוות, ודומה לבי שנתגייר עם קבלת מצוות אבל כלי הודעת מצוות דהוי (שהוא) גר גמור".

הג"ר יהודה הנקין, שליט"א
 מוזכר שו"ת בני בנים ולשעבר הרב האזורי לבית שאן

גיורת שלא שמרה מצוות לאחר גיורה מכיוון שגרה בקיבוץ
 חילוני, האם היא נחשבת כמי שלא קיבל מצוות כפי שנדרש
 מכל מתגייר?

**"אם היא סברה שסידורי החיים
 בקיבוץ לא יאפשרו לה (לשמור
 מצוות) ... הוי כעין אונס שעומד
 לבא עליה לפי דעתה ואינו
 חיסרון בקבלת המצוות".**

הרב יגאל אריאל

ראש מדרשת הגולן ולשעבר רב היישוב נוב

כיום, עולים שאינם יהודים על פי הלכה ושעלו על סמך חוק השבות מקבלים כל ההטבות שמקבלים עולים יהודיים. בנוסף, לפי מחקר שיצא לאור בשנת 2014, רוב הציבור הישראלי כבר קיבל אותם באופן מלא, כולל נכונות להתחתן איתם. איך עובדות אלה משליכות על הדרישה שגור יקבל מצוות בתהליך גיורו?

"... על כן אין שום יתרון משמעותי לגיור, מלבד אוזד: ההלכותי. הרצון לממש את הזהות היהודית, ולהיות זולק שלם מן העם כדת משה וישראל. בכך מצטרף הגר לרוב הציבור בישראל, שהוא מסורתי, וזהות היהודית שלו כוללת גם מצוות רבות, גם בין אדם למקום וגם בין אדם לזכרו, לשמור דרך ה' לעשות צדקה ומשפט. מי שבא להתגייר ולזכות בהכרה הדתית מכריז שאיננו רק הומניסט, או ליברל, אלא רצונו להיות שייך לעם ישראל באופן דתי. הוא קיבל עליו את כל הזבילה הישראלית הזאת לשם שמים, והרי זו קבלת מצוות."

הרב ישראל בארי, זצ"ל
הרב הראשי לנס ציונה

האם ניתן לגייר אישה שלא תשמור על טהרת המשפחה?

**"אנו מגיירים נשים שבאודות
אנו יודעים שאינם מתכוונים
לשמור על טהרת המשפחה."**

(נחלת צבי, עמ' קסב)

**הרב יהודה גלעד
ראש ישיבת מעלה גלבו**

**יש רבנים הדורשים שמרית כשרות, שבת, וטהרת המשפחה
כתנאי סף לגיור. האם ניתן לדרוש פחות?**

**"למה דווקא מצוות אלו? שאלה
גדולה. אמנם אלו נושאים מאד
מרכזיים אבל עדיין מה גורם
להעדיף אותם? בעיניי, במציאות
שלנו, גם שלושת הדרישות הללו
אינן תורה מסיני, ועל כן
קיבלתי אישור מאחד מגדולי
תלמידי החכמים בדורנו."**

הרב מאיר מאזוז, שליט"א
ראש ישיבת כסא רזזמים

מהי קבלת עול תורה הנדרשת מהמתגייר?

"וזה נ"ל (נראה לי) דקדוק לשון רבנו (הרמב"ם)
זכן לדורות, כשירצה הגוי להכנס לברית
ולהסתופף תזוזת כנפי השכינה ויקבל עליו
עול תורה, דלכאורה הו"ל (הוא ליה למימר = היה
לו לומר) ולקבל עליו עול תורה (כמו להכנס
ולהסתופף), אלא שבא ללמדנו שעצם
הכניסה לברית דהיינו מיכלה וטבילה הם
הם קבלת עול התורה."

(מכתב המודפס בספר זרע ישראל)

הרב שלמה זלמן ליפשיץ, זצ"ל
הרב הראשון של ורשה

מהי הגדרת קבלת המצוות הנדרשת מכל מתגייר?

"לעולם קבלת המצוות וודאי דמעכב
רק דזה נכלל בטבילת גירות דכיון
דטבל עצמו להיות גר ולהכנס בדת
ישראל ממיילא הוי קבלת המצוות."

(שו"ת חמדת שלמה, סי' ל)

הרב אליעזר יהודה ולדנברג, זצ"ל
מגדולי הפוסקים במאה ה-20 למניינם

לפי השולחן ערוך, מהי קבלת המצוות הנדרשת מכל מתגייר?

**"ובדיעבד מספיק בזה שייחזשב
כקבלת המצוות על ידי זה ... שטובל
עצמו להיות גר ולהיכנס בדת ישראל".**

[כלומר, בזה שהוא טובל את עצמו מגלה הגר שהוא מתגייר מרצון]

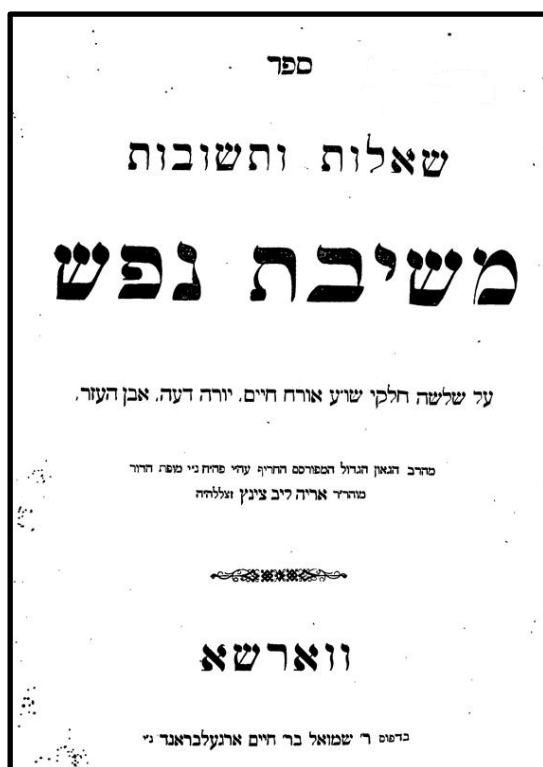

הרב אליהו בן זזיים, זצ"ל מגדולי הרבנים במאה ה-16 למנינם

מהי הגדרת קבלת המצוות הנדרשת מכל מתגייר?

"נדהי דבקבלת מצוות נמי בעיא ג' (גם היא צריכה להיות בפני בית דין של שלשה אנשים) ואפילו בדיעבד. וממילא משמע דמעכבא (היעדרה מעכבת את תוקף הגיר). מיהו היינו בשלא הייתה טבילה בפני ג' דאז קבלת מצוות ודאי בעי (צריך) ג', וממילא משמע דמעכבא. אבל כשהייתה טבילה בפני ג' לא בעיא (לא צריך) קבלת מצוות אוזרת בג' דאין לך קבלה גדולה מן הטבילה."

הרב אריה ליב צינץ, זצ"ל
מגדולי רבני פולין, המאה ה-18 למניינם

מהי הגדרת "קבלת המצוות" המעכבת את תוקף הגירות
לפי השולחן ערוך?

"מיילה וטבילה הם גמור הגירות ועיקרו ... מה
שכתב (השו"ע) ... דאפילו בדיעבד מעכב קבלת
המצוות שתהיה ביום ובג' (כלומר בבית דין של שלשה)
היינו כשלא נגמור הגירות בג' אבל אם מל
וטבל בג' דהוה עיקר הגירות עדיף טפי."

הרב עזרא בצרי
אב בית דין, ירושלים

באלו נסיבות כתב השולחן ערוך שקבלת המצוות לפני בית הדין מעכבת,
כלומר בהיעדרה אין תוקף לגיור?

"במה שכתב מר"ן (השולחן ערוך בסי' רסח, סע' ג')
שמעכב, היינו כשלא הייתה הטבילה בפני
ג' (כלומר בפני בית דין של שלשה אנשים) ... ובמה
שכתב בסעי' י"ב (שלכאורה סותר מה שכתב בסע' ג),
שם מדובר שטבל בפני ג', ועל כן אף שלא
קיבל המצוות בפני ג' מועיל בדיעבד,
שהטבילה בפני ג' היא כקבלת מצוות."

(שו"ת שערי עזרא, יו"ד סי' עד)

הרב יצחק זוזן, זצ"ל
אב בית דין, זיפה

באלו נסיבות קבלת המצוות לפני בית הדין מעכבת, כלומר
בהיעדרה אין תוקף לגיור?

**"דווקא אם לא טבל ומל בפני ג' (שלשה
אנשים) הוא דקבלת המצוות מעכבת אם
לא הייתה בפני ג', אבל אם מל וטבל
בפני ג' אפילו אם הם הדיוטות דעל
ידי זה הוא נכנס לגירות, וגם לא
הודיעוהו המצוות בכלל אין זה מעכב
... מכיוון שמל וטבל לשם גירות היינו
קבלת המצוות, שאם לא היה מקבל
לא היה מל וטבל".**

הרב שלום יפרח
ראש כולל שערי תשובה וזי"ם

לפי השולחן ערוך, האם גר שלא קיבל את המצוות בכל זאת נחשב יהודי?

**"דעת השולחן ערוך היא כהרמב"ם שבמנו
העתיק את דבריו שקבלת מצוות אינם
לעיכובא (כלומר בהיעדרה הגירות עדיין תקפה) משום
שאינם זולק מעצם הגירות".**

הרב מאיר פוזנר, זצ"ל

מגדולי הרבנים במזרזו אירופה, המאה ה-18 למניינם

מהי קבלת המצוות הנדרשת מכל מתגייר?

"לשיטת התוספות, הטור, והשולחן ערוך, עיקר קבלת המצוות הו' במה שמקבלת (המתגיירת) בבית דין לטבול לשם גירות."

הרב עובדיה יוסף, זצ"ל
הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

האם בית הדין צריך להשתכנע שהגר יקיים מצוות?

"ואם בית הדין מוצא שיש לו ידע סביר
ולפי דעתו יש גם סיכוי שישמור מצוות –
מגילרים."

(הליכות, תשכ"ט)

הרב זזים דרוקמן
לשעבר ראש מערך הגיור

איך יודעים אם עולה הבא להתגייר באמת רוצה
להיות יהודי?

**"אלו שבאו לכאן יכולים לחיות
את חייהם בטוב ובנעימים בלי
להתגייר. לכן מי שבוחר
להתגייר עושה זאת כי הוא
רוצה להיות יהודי."**

הרב בנימין קאזיס
אב בית דין בצפת, המאה ה-18 למניינם

איך יודעים אם לבו של המתגייר שלם? האם בארץ יש להתחשב בזה שהמתגייר נושא בנטל הכבד של צבא וכדומה?

"כשמרגיש בצרת השעבוד
ונלווה עמם בצרתם,

זה מורה שלבו שלם וזופץ ביהדות עד מאד."

הרב עובדיה יוסף, זצ"ל
הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

באלו נסיבות אמור בית הדין לדחות את המבקש להתגייר?

**”רק כשיש ספק גדול שמא
האיש הזה יהיה לרועץ או
לספחת – רק אז אנו דוחים.”**

הרב עובדיה יוסף, זצ"ל
הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

כדי לקבל גר, האם מספיק רק שלא יצהיר שאיננו
רוצה לקבל עליו עול תורה ומצוות?

**"אינני זוכר מקרה אחד (של גיור)
שלא פתרתי. ייתכן מקרה בודד
פה ושם, של איש עקשן
שמצהיר בפירוש שאיננו רוצה
לקבל עליו עול תורה ומצוות".**

הרב אליהו גוטמאכר, זצ"ל מגדולי הרבנים באירופה במאה ה-19 לבניינם

גר שספק אם ראוי לגייר אם לאו, האם עדיף לקבל אותו או לדחות אותו?

"יש יותר אחריות בדחיה (של גר) ממה שיש בקבלה אם הוא שלא כדין ... אם מטעה אותנו שאמר שהוא לשם שמים והוא שקר, ועל זה קבלנו אותו, מה הרעש הגדול, הא מבואר ביבמות כ"ד ובשו"ע סוף סימן רס"ח שגם אם ודאי היה שלא לשם שמים, וגם הבית דין ידעו ועברו וקבלו, הוא גר גמור ככל דיניו... ואמנם נשפטה לאידך צד, אם אין מאמינים אותו ודוחים אותו, ובאמת הוא גר צדק, ויש לו הארה קדושה באיזה זכות להיות גר גמור ולבנות בתים נאמנים בישראל, כמו עובדא דתמנע (מעשה תמנע) ... עד כמה מכשול הזה מגיע... ונענשו האבות על ידי חטא זה שנולד ממנה עמלק שהוא מקל מרדה לישראל עד עת הקץ. אם כן, האחריות שיבטל נפש טוב יותר סכנה, מסכנה זו לקבל אינו ראוי, לכן ודאי יש להקל.

הרב יוסף כרמל
ראש כולל ארץ זומדה

לגבי קבלת גרים, אולי ליתר ביטחון עדיף לטעות לצד הקשיחות?

**"מדיניות של נעילת שערים
בפני גרים מסוכנת מבחינה
רוחנית לא פחות ממדיניות
של פתיחת שערים".**

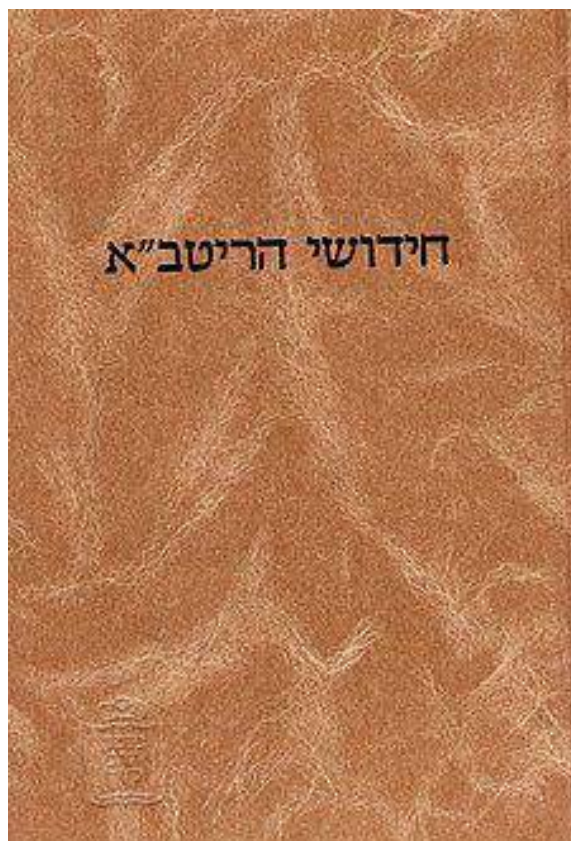

הרב וידאל די טולושא (הרב המגיד)
 מגדולי מפרשי ה"משנה תורה", המאה ה-14 למניינם

גר שלא הודיע לו בית הדין כלום על מצוות היהדות, מה דינו בדיעבד?

"זה פשוט שאין הודעת

המצוות מעכב דיעבד".

**הריטב"א (הרב יום טוב בן אברהם אשכנזי)
מגדולי רבני המאה ה-14-13 למניינם**

גר שלא הודיע לו בית הדין כלום על מצוות היהדות, מה דינו בדיעבד?

**"וסברא דרבוותא ז"ל (סברת
רבותינו ז"ל) אם לא הודיעוהו
אינו מעכב (כלומר אם לא הודיע בית
הדין לגר כלום על מצוות היהדות, הגיור
בכל זאת תקף)".**

הרב אהרן ששון מוזכמי סלוניקי, המאה ה-17 למניינם

האם יש להבחין בין החובה של על בית הדין להודיע למתגייר על המצוות לבין החובה של על המתגייר לקבל את המצוות?

"בנדון דידן שהטבילה הועילה ואף על פי שלא היה פה **קבלת** מצוות, כבר כתב הרמב"ם ז"ל בסוף פרק י"ג גר שלא בדקו אזוריו או שלא **הודיעוהו** המצוות ועונשן ומל וטבל בפני שלשה הדיוטות. הרי זה גר".

[ומשמע שהודעת המצוות וקבלת המצוות היינו הך, ומי שסובר שהודעת המצוות אינה הכרחית, סובר שגם קבלת המצוות אינה הכרחית]

הרב משה איסרליש גדול פוסקי אשכנז, המאה ה-16 למניינם

האם יש להבחין בין החובה של על בית הדין להודיע למתגייר על המצוות לבין החובה של על המתגייר לקבל את המצוות?

בטור יו"ד, סי' רס"ח: כותב הבית יוסף, "וכתב בנימוקי יוסף

סברא דרבוותא (סברת רבותינו) **שאם לא הודיעוהו**

(כלומר שדייני בית הדין לא הודיעו למתגייר על עצם הדרישה לשמור מצוות)

אינו מעכבת. ומעיר על זה הרב משה איסרליש, "ולקמן

בדברי רבנו (בדברי הטור) **לא משמע כן שהרי**

מעכב אפילו בשלשה". והנה דברי הטור שאליהם מתייחס הרב

איסרליש: "איש שטבל לקריו ואשה שטבלה

לנדוטה הוי גר ומותר בישראלית זוזן **מקבלת**

המצוות שמעכבת אם אינו ביום ובשלשה."

[ומשמע שהודעת המצוות וקבלת המצוות היינו הך, ומי שסובר שהודעת המצוות אינה הכרחית, סובר שגם קבלת המצוות אינה הכרחית]

הרדב"ז (הרב דוד בן שלמה אבן זמרא) מגדולי זכמי מצרים במאה ה-16 למניינם

מי שלא יודע כלום מן המצוות אלא מל וטבל במקווה לשם גירות בפני בית דין של שלשה אנשים, מה דינו?

**"... ולא הודיעו הבקצת מצוות,
כל זה למצווה מן המובזר,
אבל בדיעבד גר גמור הוא".**

מהרש"ל (הרב שלמה לוריא) מגדולי רבני פולין במאה ה-16 למניינם

מתגייר במדינת ישראל היודע שביהדות יש מצוות, האם צריך בית הדין להודיע לו שיש מצוות והאם מספיק שישבו בבית דין מי שאינם רבנים?

"הא דבעינן ג', סגי אפילו בהדיוטות (זה שצריכים בית דין של שלשה אנשים, די אפילו במי שאינם תלמידי חכמים), רק שבעינן (שצריכים) שיוכלו להודיע מקצת מצוות קלות וזמורות, וכשהודיעו כבר או ידע, טובל אפילו בפני ג' הדיוטות לכתוזילה."

הרב יואל סירקש

מוזכר פירוש הבית זודש (ב"זז) על הטור

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח:ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה). מה דעת הרמב"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

"וכשהיו ג' (כלומר שלשה גברים שומרי תורה ומצוות)

בטבילה... כתב הרב רבינו משה בר מיימוני דכשר אף על פי שלא היה לשם קבלת מצוות כל עיקר."

הרב בנימין רבינוביץ תאומים
 ראש בית המדרש למשפט התורה, ירושלים

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה). מה דעת הרבמ"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

"לדעת הרמב"ם אין קבלת המצוות מעכבות כלל".

הרב אהרן סולובייצ'יק, זצ"ל
ראש ישיבת בריסק, שיקגו

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה).
מה דעת הרמב"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

"מפשטות לשון הרמב"ם משמע שקבלת מצוות בדיעבד אינו מעכב אם לא קיבל המצוות כלל (כלומר, גם אם לא קיבל את המצוות הוא בכל זאת נחשב גר על פי ההלכה)".

הרב יהודה הנקין

מוזכר שו"ת בני בנים ולשעבר הרב האזורי לבית שאן

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה).
מה דעת הרמב"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"לרמב"ם אין קבלת המצוות
מעכבת כלל בדיעבד".**

הרב יוסף כרמל
ראש כולל ארץ זומדה

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה). מה דעת הרבמ"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"לרמב"ם קבלת מצוות
אינה מעכבת בדיעבד".**

הרב משה ארנר"ך ראש כולל ארץ זומדה

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה).
מה דעת הרבמ"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

"לרמב"ם קבלת מצוות אינה מעכבת בדיעבד".

**הרב יואל קלופט, זצ"ל
אב בית דין בוויז'נה**

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה). מה דעת הרבמ"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

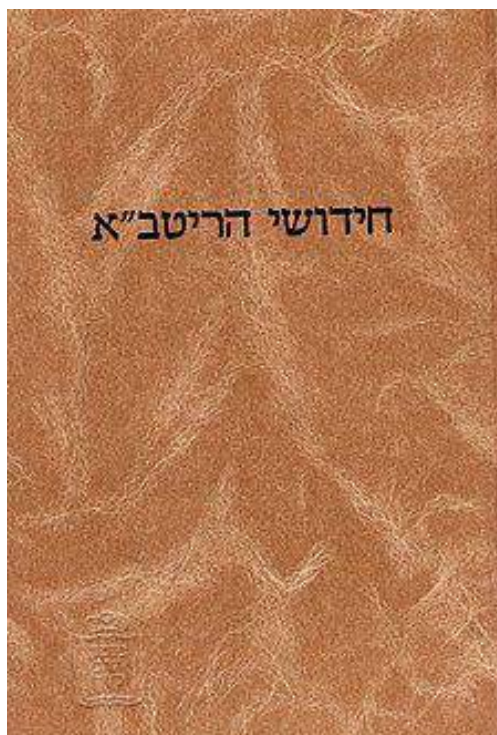
"הרבמ"ם ורש"י סברו דלא צריך להקדים קבלת מצוות לפני מיכלה וטבילה, ולא מעכב בכלל קבלת מצוות... אם רק טבל לשם יהדות – הרי זה גר".

הרב שלום יפרוז ראש כולל שערי תשובה וזי"ם

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה). מה דעת הרמב"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"שיטת הר"ן, והשיטה ישנה, והריטב"א
והנמו"י והרמב"ם ז"ל דא"צ (שאין צורך)
בקבלת המצוות בכדי שהגירות תזו"ל".**

הרב אהרן יפה'ן, זצ"ל
מראשי ישיבת זוזברון

דעת השולחן ערוך לגבי קבלת מצוות שנויה במחלוקת, וכלל בפסיקת ההלכה קובע שכאשר דעת השולחן ערוך אינה ברורה, פוסקים כדעת הרמב"ם (שו"ת יבי"ע, ח"ד, או"ח סי' ז, ס"ק ה).
מה דעת הרמב"ם לגבי גר שלא קיבל מצוות. האם הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

"דכל דקיבל (שכל שהגר קיבל) עליו להיות בכלל ישראל בפני שלשה (אנשים), ומל וטבל, לדעת הרמב"ם אף בלי קבלת מצוות הוי גר בדיעבד".

הרב אהרן ששון
מוזכמי סלוניקי, המאה ה-17 למניינם

האם גר שלא קיבל את המצוות בכל זאת נחשב יהודי?

**"יהיה מזה שיהיה, הרי נראה מכאן
שקבלת המצוות אינה מעכבת".**

הרב נפתלי צבי יהודה ברקלין, זצ"ל
ראש ישיבת וולוז'ין

האם גר שלא התכוון בשעת גיורו לשמור את דת היהדות
בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"אם קבלו איזה אנשים זה הבא
להתגייר על פי זה האופן שלא
לשמור דת יהדות, אף על פי שעשו
שלא כדין מכל מקום הוי גר".**

הרב יזזקאל בנעט
רבה של וואראהאל ונכדו של בעל הקשו"ע

האם גיורת שלא קיבלה את המצוות בכל זאת נחשבת יהודייה?

”אף זו שנתגיירה לשם איש ולא
קבלה עליה עול מצוות כלל, מכל
מקום גיורת היא בלתי ספק.”

הרב משה זורב
ר"מ בישיבת כסא רוזנים

האם גר שלא קיבל את המצוות בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"גירות אינה תלויה אם מקבל עליו
 (הגר) עול תורה ומצוות. אלא אם
 בא לסיבות חיצוניות גרידא (בלבד,
 כלומר שכל כוונתו היא לשם אינטרס שלא
 לשם שמים כגון לשם נישואין), כל שבית
 דין גירוהו, גירו גיור".**

הרב שמואל מאיר אנשיין
במכון קהל עדת ירושלים

האם מי שמתגייר ללא קבלת מצוות בכל זאת נחשב גר?

**”אף קבלת מצוות עצמה אינה מעכבת
(כלומר גם בלעדה הגיור תקף) ... בדיעבד כל
שלא בדקו אחריו (לא בדקו מה מניעיו של
המתגייר) או שלא הודיעוהו מהמצוות
וכו' ומל וטבל בפני שלשה (אנשים) הרי
זה גר, מכיוון שעל כל פנים עצם
הגירות וההכנסה לברית לכשעצמה
הרי נעשית בו, שהיא הברית מילה
והטבילה והרי זה גר.”**

הרב זזקיהו שבת

לשעבר אב בית דין העדה הספרדית בירושלים

גרים שמתגיירים לשם נישואין או סיבה אחרת שלא לשם שמים
ושאין שומרים הדת אחר הגירות, האם עדיין יש לו דין גר?

"אם נתגיירו כשמלו וטבלו,

כבר יש להם דין גר".

הרב זזיים דב אלטוסקי, זצ"ל
מראשי ישיבת תורה אור

על פי ההלכה, גיור הוא כניסה לברית בין עם ישראל לקדוש ברוך
הוא. האם ניתן להיכנס לברית זו ללא קבלת מצוות?

**"כתב (הרמב"ם) דבג' (שבשלשה)
דברים נכנסו ישראל לברית –
במילה וטבילה וקרבת, וכן לדורות
בג. ולא הזכיר כלל ענין קבלת
מצוות. דמשמע דבאלו (שמשמע
שבאלו) לבד נתהוה הברית".**

**הרב שלמה קלוגר, זצ"ל
 מגדולי רבני פולין במאה ה-19 למציינם**

האם גר שלא קיבל את המצוות בכל זאת נחשב יהודי?

”דקבלת המצוות הוא רק מכשיר, ועיקר הגירות הוא מיכלה וטבילה וכו’, ואם מל וטבל לשם גירות - אף דלא קיבל עול מצוות תזזיכלה הוא גר מן התורה, דבודאי שקבלת עול מצוות תזזיכלה הוא רק דרבנן.”

**הרב זזיים דב אלטוסקי, זצ"ל
מראשי ישיבת תורה אור**

**גר שלא התכוון לעזוב עבודה זרה בעת גיורו, האם בדיעבד
הוא בכל זאת נחשב יהודי על פי ההלכה?**

"ישראל הוי" (כלומר, הוא נחשב יהודי על פי

ההלכה) אם רק מל וטבל לשם

יהדות גם כשכוונתו לזזור

לעבודת כוכבים ומזלות."

(חידושי בתרא, יבמות, סי' רס"ג)

הרב יוסף שלום אלישיב, זצ"ל מגדולי הפוסקים במאה ה-20 למניינם

כתב הרב חיים עוזר בשו"ת אחיעזר, "במי שמקבל עליו כל המצוות, רק שבדעתו לעבור לתיאבון אין זה חסרון בדין קבלת המצוות ... אין לחוש לזה מכיוון דמקבל עליו כל המצוות אף שחושב לעבור על איזה מהמצוות אחר כך לתיאבון, מכל מקום אין זה מניעה לקבלת המצוות".

מה דעתו לגבי גר שלא ישמור מצווה בסיסית כגון כשרות,
איסור נישואין עם נוכרייה, וכדומה?

**"משמע שאפשר להסתפח לקהל ה'
אף שאין בדעתו להיגמל מאכילת
נבלות וטרפות ... או גם ברוצה
להמשיך לחיות עם אשתו הנכרית ג"כ
יהיה גר, שהרי הוא מומר לתאבון".**

הרב משה מרדכי הלוי שולזינגר, זצ"ל
מגדולי הרבנים הליטאים בבני ברק

כתב הרב חיים עוזר בשו"ת אחיעזר, "אולם היכא שברור הדבר שבוודאי
יעבור אחרי כן על איסורי תורה, חילול שבת ואכילת טריפות, ואנו יודעים
בבירור כוונתו שאינו מתגייר רק לפנים ולבו בל עמו, הרי אומדנא דמוכח
שמה שאומר שמקבל עליו המצוות לאו כלום הוא, אם כן זהו חסרון
בקבלת מצוות דמעכב". מה כוונתו?

"אין זה גר כלל כשידעינן (כשאנחנו יודעים)
שאיננו זושב לקיים כלום ... ואין בו
שום שמץ של אמונה".

[ומשמע שאם יש בו קצת אמונה ויקיים קצת מצוות, הרי הוא גר]

**הרב זי"ם דב אלטוסקי, זצ"ל
מראשי ישיבת תורה אור**

כתב הרב חיים עוזר גרודזנסקי בשו"ת אחיעזר שאם ברור שהגר יעבור על איסורי תורה כגון נידה, אכילת טריפות, וחילול שבת, מה שאומר הגר שמקבל מצוות 'לאו כלום הוא' ואין לגייר אותו. אם בכל זאת בית הדין גייר אותו, האם הגר נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"מעולם לא כתב (האחיעזר) דלא
יחול גירותם בדיעבד. ובפירוש
אמר להיפך בסי' כח".**

הג"ר זי"ם אַמסלם, שליט"א

**לשעבר רב המושב שרשרת והקהילה הספרדית היכל הנס, ג'נבה
ומזכר ספר זרע ישראל**

כתב הרב חיים עוזר בשו"ת אחיעזר, "אולם היכא שברור הדבר שבוודאי יעבור אחרי כן על איסורי תורה, חילול שבת ואכילת טריפות, ואנו יודעים בבירור כוונתו שאינו מתגייר רק לפנים ולבו בל עמו, הרי אומדנא דמוכח שמה שאומר שמקבל עליו המצוות לאו כלום הוא, אם כן זהו חסרון בקבלת מצוות דמעכב (כלומר, והגירות אינה תקיפה אפילו בדיעבד)".

**מה דעתו לגבי גר שאינו מתכוון לקיים מצוות כהלכה
אך רוצה להתגייר ולהיות יהודי באמת?**

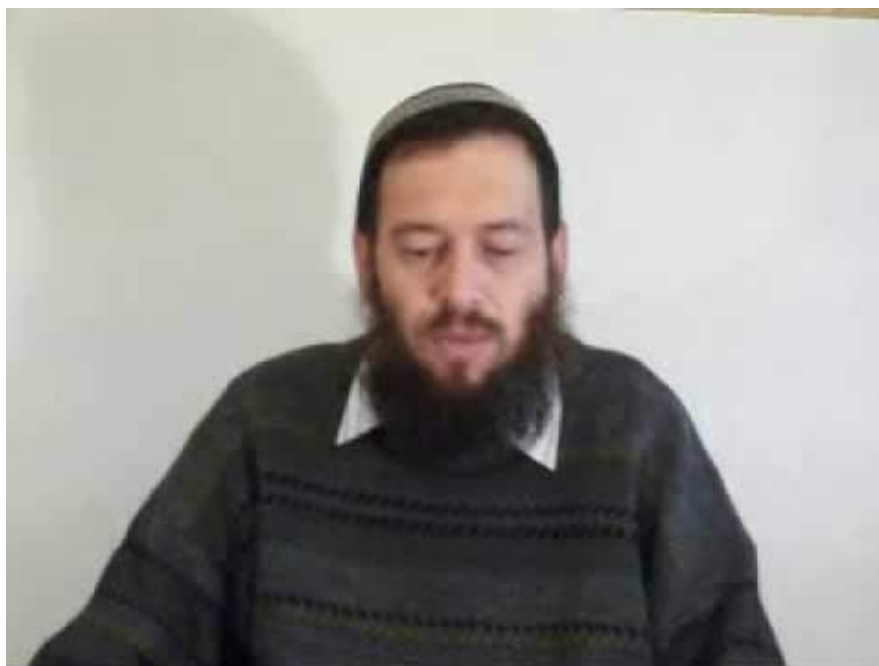
"בעינן (צריכים) עוד תנאי (כדי שלא יתפוס

הגיור אפילו בדיעבד), שעושה את הגרות

לפנים ולבו בל עמו, דהיינו שאינו

זופץ באמת להתגייר."

(זרע ישראל, עמ' רל"ט)

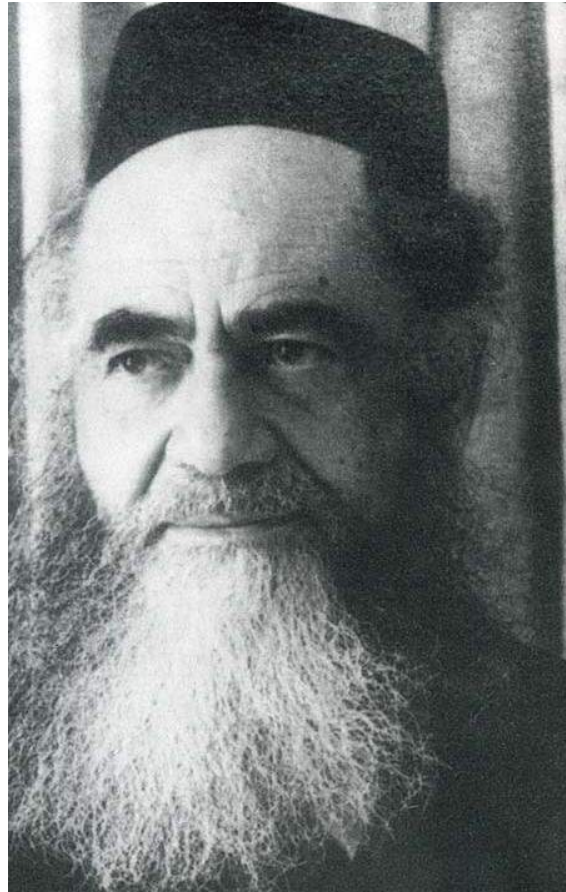

הרב משה מסטבאום
ר"מ בישיבת ההסדר, שדרות

כתב הרב חיים עוזר בשו"ת אחיעזר, "אולם היכא (היכן) שברור הדבר שבוודאי יעבור אחרי כן על איסורי תורה, חילול שבת ואכילת טריפות, ואנו יודעים בבירור כוונתו שאינו מתגייר רק לפנים ולבו בל עמו, הרי אומדנא דמוכח (אומדן המוכח) שמה שאומר שמקבל עליו המצוות לאו כלום הוא, אם כן זהו חסרון בקבלת מצוות דמעכב (כלומר, והגירות אינה תקיפה אפילו בדיעבד)".

**מה דעתו לגבי גר שאינו מתכוון לקיים מצוות כהלכה
 אך רוצה להתגייר ולהיות יהודי באמת?**

**"כדי שתהיה אומדנא דמוכח שקבלת
 המצוות אינה אמיתית צריכים להתקיים
 שני תנאים: ידיעה ודאית שהגר יעבור על
 איסורי תורה, וידיעה ודאית שהוא מתגייר
 עתה רק מן השפה ולחוץ".**

הרב אברהם משה זכרונני, זצ"ל
ראש ישיבת זכרון

מהו הדין של גר שלא קיבל את המצוות?

**"כל גר שנתגייר ומל וטבל לשם
יהדות ולא קיבל מצוות, הוי כישראל
אבל בלי זיובי מצוות התורה."**

(משנת משה, קידושין, סי' מח)

הרב משה צוריאל
משגיח רוזני לשעבר לשיבת שעלבים

האם יש לגייר לכתחילה את זרע ישראל בארץ ללא קבלת מצוות?

"יש לסמוך על הרמב"ם שלא
דורש קבלת מצוות כתנאי
לעיכובא (כלומר תנאי הכרחי)."

(מתוך מכתבו לרב חיים אמסלם בספר זרע ישראל, עמ' 23)

הרב משה צוריאלי
משגיח רוזני לשעבר לשיבת שעלבים

מה צריך לדרוש ממבקשי גיור מזרע ישראל שעלו לארץ?

**”אם נציע לעולה החדש
מרוסיה (בין איש, בין אשה)
להצטרף לעם ישראל, ולשאת
בגורלם וימול ויטבול בפני
שלשה של בית דין, די בכך”.**

הרב יוסף כרמל
ראש כולל ארץ זמדה

מה צריך להיות הגישה לגיור זרע ישראל בארץ?

**"יש להקל בהליכי גיורו ולזייבו רק
באותם זולקים של הגיור שמעכבים גם
בדיעבד .. יש להעבירם הליך גיור מאד
מקרב ומסביר פנים אשר מביא בזשבון
כל קולא אפשרית על פי ההלכה."**

(מתוך הסכמתו לספר זרע ישראל)

הרב יוסף קארו
מוזבר השולחן ערוך

במסכת שבת, לומדים שהלל גייר גרים שביקשו להתגייר שלא לשם שמים. האם ניתן להסיק מזה מסקנות למעשה או שמא אין ענקי רוח כהלל ואין ללמוד ממעשיו הלכה למעשה?

**"מכאן (כלומר ממעשיו של הלל) יש ללמוד
דהכל לפי ראות עיני בית הדין."**

(בית יוסף, יו"ד, סי' רסח)

הרב שבתי כהן
מוגדולי רבני ליטא במאה ה-15 למניינם

מהו המרחב הלגיטימי לבית הדין לגיור בקבלת
החלטה לגייר אדם העומד לפניו אם לאו?

"הכל לפי ראות עיני בית הדין".

(ש"ר, יו"ד, סי' רסח, ס"ק כג)

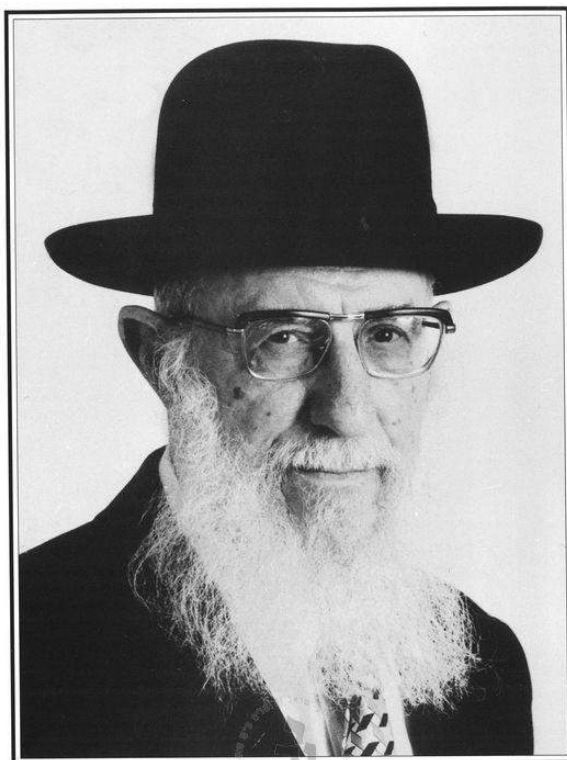

הרב יהודי לייב צירלסון, זצ"ל
 מגדולי הרבנים במאה ה-19-20 למניינם

במסכת שבת, לומדים שהלל גייר גרים שביקשו
 להתגייר שלא לשם שמים. לפי התוספות הלל ידע
 שסופם להיות גרים גמורים. מה כוונת התוספות?

**"והנה על כרחך דאין כוונת התוספות
 שלהלל הייתה בזה איזו ידיעה
 מראש על פי רוח הקודש ... דלא
 מורינן מידי להלכה (שלא פוסקים) על פי
 הודעות שמימיות לבדן, אלא ודאי
 דידיעת הלל הייתה כאן רק על פי
 אומד דעתו התורני גרידא".**

הרב זזיים דוד הלוי, זצ"ל
הראש הראשי לתל אביב - יפו

האם ניתן לגייר מי שדוחה משהו עקרוני ביהודית כדוגמת תורה שבעל פה?

"מי שלא למד ולא זקק ולא הבין ודווחה דקדוק מסיום או
אפילו כל תורה שבעל פה עדיין אינו כופר (כלומר מי
שאינו מאמין אינו נחשב כופר עד שלא חקר לעומק רב) וכמו שביארנו
לעיל מבעשה דהלל, שאפשר לקבלו אם יש לקוות
שאזרי שילמד יקבל."

(עשה לך רב, חלק ג, סי' כט)

הרב שלמה גורן, זצ"ל
הרב הראשי האשכנזי

מהו מהות הגיור?

”האמת היא, שכל גיור מיסודו הוא
הצטרפותו של המתגייר לעם היהודי ...
וזיוב המצוות של כל אזור מעם ישראל
הוא תוצאה של שייכותנו לעם היהודי.”

(שנה בשנה, תשמ"ג, עמ' 150)

הרב שאול ישראל, זצ"ל
ראש ישיבת מרכז הרב קוק

מהו מהות הגיור?

"תוכן הגרות הוא בעיקרו עזיבת העם
מבנו הוא בא וכניסתו לעם ישראל".

(חוות בנימין, חלק ב', סי' סז)

הרב אליהו אבירז'ל
אב בית דין, ירושלים

פסק הרב חיים אמסלם בספרו זרע ישראל שניתן לכתחילה לגייר מי שמתכוון להיות מסורתי בלבד כרוב הישראלים, ושביעבד גם בהעדר קבלת מצוות, הגיור בכל זאת תקף בדיעבד. האם דעתו היא דעת יחיד?

”גם אני במסכים **לכל** אשר העלה
בקונטרסו הלכה למעשה.”

(הסכמת הרב אבירז'ל לספר זרע ישראל)

giyyur@gmail.com

הרב משה ארנרײך
ראש כולל ארץ זמדה

הרב חיים אמסלם פוסק בספרו זרע ישראל שבארץ יש לגייר אפילו
לכתחילה זרע ישראל המתכוונים להיות מסורתיים בלבד כרוב
הישראלים. האם דעתו היא דעת יחיד?

**”הפתרון ההלכתי המוצע בספרו
הוא הדרך הנכונה להתמודד
עם בעיה כאובה זו.”**

(מתוך הסכמתו לספר זרע ישראל)

הרב דוד בס
דיין בבית הדין לגיור

יש אומרים שקבלת מצוות, די שתהיה קבלה עקרונית, שמקבל הגר על עצמו את העונש על העבירות בעולם הבא. האם ניתן לסמוך על גישה זו?

**"אף שלכתוזילה אין נוהגים
בבתי הדין שלנו לקבל גיור
כזה, הרי בדיעבד הגיור תקף."**

(תחומין, חלק כג, עמ' 186-202)

הרב זזיים דב אלטוסקי, זצ"ל

מראשי ישיבת תורה אור

על פי ההלכה, גר המתגייר לשם דבר, כגון נישואין וכדומה, גיורו תקף בדיעבד. האם גיור "לשם דבר" פירושו גיור ללא קבלת מצוות?

"יש לעיין טובא (הרבה) בדברי מחבר חשוב שהוציא חוברת וקבע, 'שבלי קבלת המצוות חסר תנאי עיקרי לגירות ואין שום ערך לגירות בלי קבלת מצוות'. דהא רמב"ם מפורש הוא פרק י"ג הלכות איסורי ביאה הלכה י"ז גר שלא בדקו אחריו או שלא הודיעוהו המצוות ועונשן ומל וטבל בפני שלשה הדיוטות הר זה גר אפילו נודע שבשביל דבר (אינטרס כלשהו כגון נישואין) הוא מתגייר כו' ואפילו חזר ועבד כוכבים ומזלות הרי הוא כישראל מומר שקידושיו קידושין. וכן נפסק במחבר (השולחן ערוך) סי' רס"ח סע' י"ב בלי שום חולק".

[ומכיון שהביא הרב אלטוסקי ראייה לטענתו שאין קבלת מצוות הכרחית בדיעבד מדעת הרמב"ם והשולחן ערוך לגבי גיור לשם דבר, משמע שלדעתו המתגייר לשם דבר היינו המתגייר ללא קבלת מצוות]

הרב זזקיהו שבת

לשעבר אב בית דין העדה הספרדית בירושלים

אדם יהודי הנשוי (אזרחית) לנוכרייה, ואף נולדו להם ילדים, ועכשיו הוא רוצה לגייר את האישה והילדים, והיא מסכימה כדי לא להיפרד מבעלה, ואף אומרת שרצונה להתגייר אינו תלוי בנישואיה – אם מבינים שהיא משקרת, והבעל כל כך חלש במחויבותו ליהדות שאם לא נגיירה, חוששים שהוא ישתמד וימיר את דתו לדת אחרת, האם בכל זאת ניתן לגייר אותה עם הילדים?

**”אנו מעלימי עין, ואחר שתתגייר
אנו משיאין אותם זה לזו בחופה
וקידושין כדת משה וישראל.”**

הרב שלמה דוד כהנא, זצ"ל
 רב לשעבר לעיר העתיקה

מה הדין לגבי מתגייר שכל כוונתו הוא לשם אינטרס כלשהו.

"הגם שלבנו נוקפנו בידי'עתנו שכל עניין

גירודתם הוא רק בשביל אישודת, או
 בשביל המנה (קיצבה כספית), או עליה
 לארץ ישראל, מכל מקום ההכרז יאלצנו
 לקבלם (כלומר לגייר אותם)."

(שו"ת ויען אברהם, יו"ד, סי' מז)

הרב רפאל אהרן בן שמעון, זצ"ל הראש הראשי לקהיר

מה הדין כאשר כל סיבת הגיור היא לשם נישואין?

"בנדון שאיש ישראל נלכד באהבת בת הנכר וישב עמה כמה זמן ואי אפשר שיתפרדו ... כאשר בעוה"ר (בעוונותינו הרבים) ענין כזה הוא חזון נפרץ בזמן הזה, אנחנו מקבלים לגייר את האשה והבנים, והגם שכל מבין יודע סיבת גירות האשה ... כי זוששים אנחנו שאם לא נקבל אותה להתגייר ילך הזובל אזור הדלי וז"ו ישתמד וימיר דתו הבעל ... וע"כ אנחנו מעלימין עין ומקבלים אותם ... וכן עשינו פעמים רבות ... מתנים ומבארים להאשה המתגיירת שאפי' אם הבעל אשר עמה לא יזפוץ לשאת אותה אזורי זאת ויעזבנה לנפשה, היא מקבלת הדת מרצונה, ואין סיבת גירותה תלוי בסיבת נישואיה עמו, והיא אומרת כן, ואע"פ שאנחנו יודעים דברים שבלב."

(נהר מצרים, הלכות גרים, סע' ה)

**הרב שלום אביזצירא, זצ"ל
מגדולי רבני עדות המזרח במאה ה-20 למניינם**

**אישה נוכרייה הנשואה ליהודי בנישואים אזרחיים שמבקשת
להתגייר כדי לעשות רצון בעלה, האם ניתן לגייר אותה?**

**"לכאורה נראה דאין לגיירה ... אמנם הנה כתב
הרב יד מלאכי ... כל דבר שיש טורח לתקן
וזשוב (נחשב) דיעבד ... אם כן לפי זה נראה לעניין
נדון דידן יש להתיר לגיירה ... משום שאין לו
תקנה כלל אם לא תתגייר וכו', שהרי כבר היא
נושאה לו (בנישואין אזרחיים) ... ולעניין גירושין הלוא
מודעת זאת שיש טורח גדול מאד (להתגרש)."**

הרב עובדיה הדאיה, זצ"ל
לשעבר הרב הראשי לפתוח תקווה

נכרי הנשוי אזרחית ליהודייה ועכשיו מבקש להתגייר, איך ניתן לדעת
אם כוונתו להתגייר כנה אם לאו?

"מכיון שכבר נשא אודתה בנימוסיהם
(כלומר אזרחית) ואין מי שיכריזו
להתגייר, זה אומדן דעת ברור שמה
שרצונו להתגייר כעת הוא דרצונו
בדת ישראל בלבב שלם."

(שו"ת ישכיל עבדי חלק ג', יו"ד סי' טז)

הרב עובדיה יוסף, זצ"ל לשעבר הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

האם ניתן לקבל מי שמתגייר רק לשם נישואין או דבר אחר שלא לשם שמים כאשר רוב הסיכויים הוא שלא ישמור מצוות כהלכה אחרי הגיור?

"רוב הגיורות אין כוונתן לשם שמים רק לשם אישות (נישואין) וכיו"ב ... שאנו מוכרזים לקבלן כשבאים אלינו להתגייר, מכמה טעמים וסיבות ... אבל להוסיף עוד קולות כגון לטבול שלא בפני בית הדין ... זלילה לומר כן ... ומכל שכן שאזור הגירות על פי הרוב זה דרכם כסל לבנו (תהילים מט:יד), ואיש לדרכו פנה, ומזללין שבת, וכו".

הרב איסר יהודה אונטרמן, זצ"ל
לשעבר הרב הראשי האשכנזי

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גירות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות "חוששין לו, עד שיתבאר צדקותו". האם צריך לחשוש שמא הגר לא יקיים מצוות?

"במקום שאין שם זושש זה של עבודה
זרה אין מוזוייבים לזשוש שמא לא
יקיימו את מצוות התורה".

(שבט מיהודה, שער חמישי, הלכות גירות)

**הרב משה זורב
ר"מ בישיבת כסא רזומים**

**בסוגיית הגיור האם יש להבחין בין איסור עבודה זרה
לבין שאר האיסורים בתורה?**

**"אולם היכא (היכן) דאינם עובדים
לעבודה זרה ומכל מקום גם אינם
שומרים תורה ומצוות, יש לומר דשפיר
חשבינן להו לגרי אמת (הם נחשבים גרי אמת),
דלא יהיו גרועים מהגרועים שבישראל
שאינם עובדים עבודה זרה ומכל מקום
אינם שומרים תורה ומצוות".**

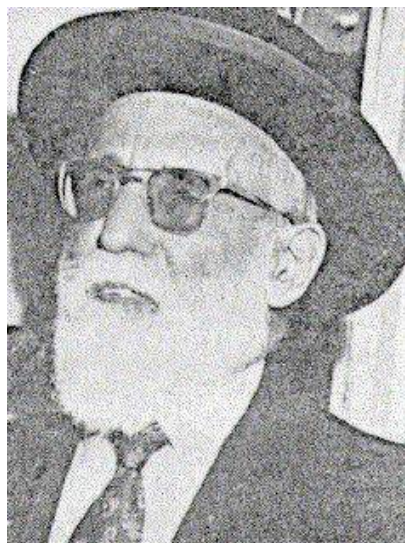

הרב עובדיה יוסף, זצ"ל
 לשעבר הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

האם נהוג לקבל מי שמתגיירת רק לשם נישואין או דבר אחר שלא לשם שמים כאשר רוב הסיכויים הוא שלא תשמור מצוות כהלכה אחרי הגיור?

"היה לנו להימנע מלקבלה לגרות, מכיוון שעיקר כוונתן בירודתן אך ורק למטרת אישות (נישואין) ... ומכל שכן כשיש לחוש שימשיכו בזיכול שבתות ויום טוב, ולהתגאל במאכלות אסורות ... אמת כי עתה פשט המנהג לקבל גרים כאלה".

הרב משה מלכה, זצ"ל לשעבר הרב הראשי לפתוח תקווה

זוג של יהודי ולא יהודייה או להפך שכבר נישאו בנישואין אזרחיים
ושבאו להתגייר ויש חשש שלא ישמרו מצוות, האם לקבלם?

**"מקבלים אותם אזורי שיקבלו על עצמם את
עול התורה והמצוות, ואף אם יש לזשוש
אולי לא יקיימו אזור הגרות, עם כל זה
מקבלים אותם ומוזהירים אותם לאשר ולקיים
כל מה שקבלו על עצמם, גם את האשה וגם
את הבעל, ואם לא יקיימו אין בית הדין
אזוראים כי אין ליכנס בתוכנא דליבא."**

(שו"ת מקוה המים, אה"ע, סי' ג)

הרב דוד שפרבר, זצ"ל מגדולי הופוסקים ברומניה ובישראל

אישה המבקשת להתגייר כדי להתחתן עם איש יהודי, איך יודעים אם היא באמת מתחברת ליהדות?

"איכא למימר הכי (יש לומר כן) דהיא מתגיירת לשם שמים, דפשיטא (פשוט) שמי שנותן עיניו באשה נכרית לאו מכת היראים הוא (כלומר אינו דתי במיוחד) ... וקלי הדעת כאלו רזמנא לצלן, הנקל לו להיות בוגד גם בדתו ובעמו בהיותו שוגה בזרה, דמי מעכב על ידו ... ומכל שכן במדינה שכבר שכיז רזמנא לצלן בוגדים ופוזזים כאלה (כלומר שהתנצרו). וקרוב לוודאי שגם הערלת הזאת בטוזה בו שלא יעזבנה בכל גונו, בין עלי ידי המרה או כדומה דשכיזא (שכיח) בעוונותינו הרבים במזוזות אלו. ויש לומר דמדבאה (מכיוון שבאה) לבית דין להתגייר, ש"מ (שמע מינה = מבינים) דיש לה נטייה לבבית לדת ישראל".

הרב משה שמואל גלזנר, זצ"ל
 מגדולי הפוסקים בהונגריה, במאה ה-19-20 למניינם

זוג מעורב הנשוי בנישואין אזרחיים, האם ניתן לגייר את בן/בת הזוג הלא יהודי אם רק יעזוב את דתו הקודמת?

”ועל גוף הגרות אחר התקשרותם בציווילעהנג (נישואין אזרחיים) אי מקרי לשם איש או לשם אשה (אם זה נחשב גיור לשם נישואין שלזה ההלכה מתנגדת) אני דן, כי מסתמא יישארו יחד גם אם לא נקבל אותו או אותה, ואם כן לא מפני תאוות אישות מתגיירים, אלא כדי לעשות רצון בעלה או להיפך רצון אשתו מתגיירים ... ובזה לפי עניות דעתי אין בו דין מתגייר לשם דבר, דהנה החשש דחיישינן (שאנו חוששים) בגרות לשם דבר, הוא שמפני האי דבר מתגייר לפנים, אבל בלבו עדיין אדוק הוא בגילוליו ... אמנם כל זאת אם האי דבר הוא דבר גדול ולבו של אדם מחמדתן ביותר, בזה יש מקום לדון דאע”פ (שאף עלי פי) שהוא עדיין אדוק בעבודה זרה, יצרו תקיף עליו להתגייר לפנים, אבל עבור ענין קל שאינו מתאוה עליה כל כך, אם בשביל זה מתגייר, הרי לפנינו דבגד עכ”פ באמונתו ולא חשובה בעינינו לכלום, וכל הכופר בעבודה זרה כאלו מודה בכל התורה כולה (חולין דף ה’).”

**הרב משה מלכה, זצ"ל
לשעבר הרב הראשי לפתחו תקווה**

על פי ההלכה, לכתחילה יש לגייר מי שבא לשם שמיים בלבד ולא
מי שמונע ממניע זה. מה הדין לגבי אישה הנשואה ליהודי
בנישואים אזרחיים שמבקשת להתגייר כדי שבניה יהיו רשומים
כיהודים ויוכלו להתחתן כדת משה וישראל?

**"אם באה להתגייר בכדי
שיהיו בניה יהודים
ויתחתנו כמו היהודים, אין
לך לשם שמים גדול מזה".**

הרב מנחם מנדל קירשנבוים, זצ"ל
רבה האזורון של פרנקפורט לפני השואה

מי שרוצה להתגייר לשם נישואין ואם לא נגייר אותו ילך לרבנים
שאינם מדקדקים בטבילה (כלומר רבנים רפורמים) ויגור אם בת זוגו
באיסור – מה עושים?

"ולדעתי טוב על ידי בית דין של

הדיוטות (כלומר שלשה גברים שומרי מצוות שאינם רבנים),

והבית דין מובמוזין (כלומר של רבנים) **ישלזו**

גרים כאלו לבית דין של הדיוטות ...

שעל כל פנים בדיעבד יהיו גרים."

**הרב שמעון בן צמוז דוראן
מוזכמי אלג'יריה, המאה ה-15 למניינם**

האם יש לבטל גיור על בסיס אי שמירת מצוות?

**"מי שלא נתגייר אלא שעה אזת וזזר לסורו
לא לתר ועבד עבודה זרה וזלל שבתות בפרהסיא
כמנהגו קודם שנתגייר ... אפילו הכי זשבין ליה ישראל
משומד (אף על פי כן, הוא נחשב יהודי משומד) וקדושיו קדושין."**

הרב בצלאל ז'ולטי, זצ"ל
הראש הראשי לירושלים

האם יש לבטל גיור על בסיס אי שמירת מצוות?

**"גר שהתגייר בפני בית דין כשר, אין לבטל הגרות,
אפילו כשביד אזורי הגרות זוזר לסורו."**

(חוות דעת לבית המשפט העליון)

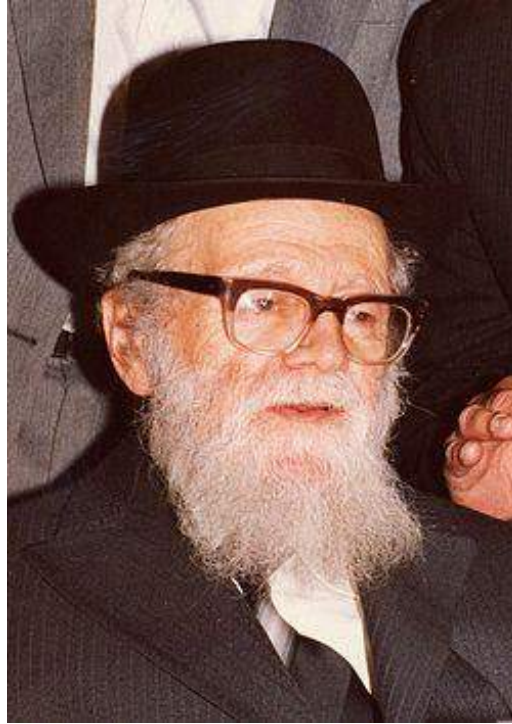

**הרב יעקב שור, זצ"ל
הגאון מקיטוב**

האם ניתן לבטל גיור על בסיס אי שמירת מצוות?

**"ואם גם יזיד אזור הגירות מליד ולא
ישמור כזוקי דת משה ויהודית דינו
מעתה ככל איש יהודי מפושעי ישראל
בעלי עבירה".**

הרב שאול ישראל, זצ"ל
ראש ישיבת מרכז הרב קוק

האם ניתן לבטל גיור על בסיס אי-שמירת מצוות?

"אי אפשר לבטל את גיורם של גרים
שנתגיירו בבית-דין אורטודוקסי, אף על
פי שלא היו כנים בבית-הדין ולא קיבלו
על עצמם באמת לקיים את כל מצוות
התורה, כל עוד שבאמת הם רוצים להיות
יהודים, ורוצים להשתייך לעם ישראל".

הרב עזריאל זוזקיהו זזיים שמואל אלעזר וואלק
ר"מ בישיבת רבנו יצחק אלזון

האם ניתן לבטל גיור על בסיס אי שמירת מצוות?

"שמשום זה שהגר עובר על האיסורים ולא
נוהג כדת ישראל לא נפקעה (לא פקעה)
הגרות, שבעוונותינו הרבים הרבה מישראל
נוהגים כגויים ממש, ומכל מקום נזשבים
לעניין כל הדינים כישראלים גמורים".

הרב זי"ם דרוקמן
לשעבר ראש מערך הגיור

האם ניתן לבטל גיור?

**"אין חיה כזאת ששמה ביטול
גיור. מי שהתגייר, איש לא יוכל
לקחת ממנו את העובדה הזאת
ולשנות את הסטטוס שלו."**

הרב יוסף כרמל
ראש כולל ארץ זומדה

האם מותר לבית דין אחד להטיל דופי במתגיירים בבית דין אחר
הנוקט במדיניות יותר מקלה?

**"כלל ברזל קיים במשפטי התורה -
הסוגיא במסכת בבא בתרא קובעת, ללא
זולק: 'בית דינא בתר בית דינא לא
דייקי! כלומר, מקרה שנדון בבית דין
אזוד, אף בית דין אזור איננו רשאי לטפל
בו ולהטיל דופי במעשהו של קודמו".**

הרב יעקב אפשטיין
מכון התורה והארץ

גר שלא התקבל בבית הדין, האם יכול ללכת לבית דין אחר להתגייר?

**”נראה אפוא שאין בבית דין לגיור
הכרעה על פי רוב, ששניים (מתוך שלשת
הדיינים) מקבלים והשלישי מתנגד. בכי
האי גוונא (במקרה כזה) בית הדין לא יקבל
את הנכרי, והוא (המתגייר) יכול לילך
ולהתגייר בפני אחרים, או שזה (דיין זה)
שאינו מסכים יפרוש ואחר ייכנס
במקומו. גם אם השלושה הסכימו (פה
אחד) שלא לקבל נכרי זה, אין מניעה
לבית דין אחר לקבלו.”**

הרב אליהו גוטמאכר, זצ"ל
בגדולי הרבנים באירופה במאה ה-19 למניינם

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גרות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות "חוששין לו, עד שיתבאר צדקותו". למה חוששין לדעתם?

"כוונתו שלא היו מאמינים להם מה שישראל אלי וגר שנתקבל בבית דין חזשוב נאמן כגון להיות שוחט ובודק (שוחט ובודק נאמנים במקצועם בתנאי שהם שומרי מצוות) וכהנה ... אבל כתב הרמב"ם דכל דין גר יש לו."

(שו"ת ר"א גוטמאכר, יו"ד, סי' פז)

הרב אברהם יצזק הכהן קוק, זצ"ל
הרב הראשי האשכנזי הראשון

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גרות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות – "חוששין לו, עד שיתבאר צדקותו. ואפילו חזר ועבד אלילים הרי הוא כישראל מומר". למה חוששין לדעתם?

"ומה שהצריך הרמב"ם להמתין עד שתתברר צדקתם, יש לומר שזוהו רק לעניין שיהיה נאמן על האיסורים כישראל (כלומר שניתן יהיה לסמוך על כשרות האוכל שהוא מגיש וכדומה)".

הרב אליהו מרדכי הלוי ולקובסקי, זצ"ל
זוהר הרבנות הראשית

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גרות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות "חוששין לו, עד שיתבאר צדקותו". למה חוששין לדעתם?

"להזזיקו לישראל כשר לנאמנות לעדות וכדומה - **בזה** זוששין לו עד שיתבאר צדקותו או עד שתראה אוזריתו, אם הוא שומר מצווה יש לו דין יהודי כשר ונאמן ואם לא הוא כישראל מומר."

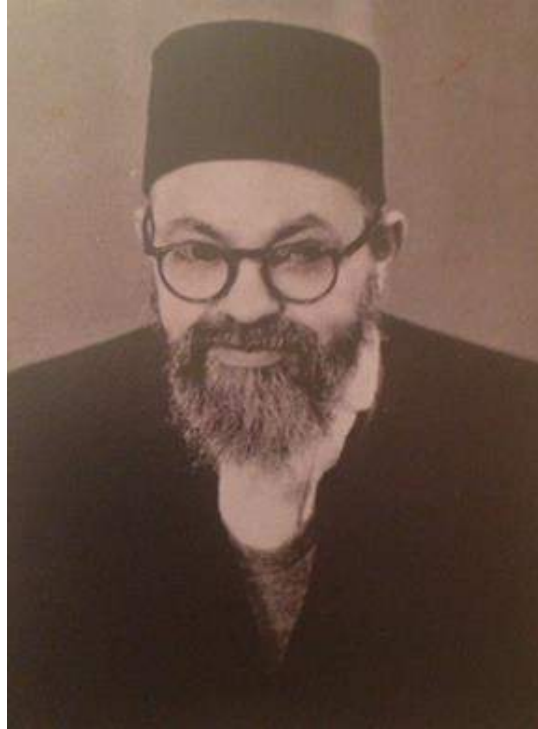
(ירחון התבונה, עמ' קו)

הרב יזזקאל בנעט רבה של וואראהל ונכדו של בעל הקשו"ע

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גרות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות "חוששין לו, עד שיתבאר צדקותו". למה חוששין לדעתם?

"לעניין לאכול משזזיטתו ... ולשתות מיינו וכו', היינו לקולא (להקל) להאמין שיהיה יהודי כשר (כלומר יהודי שומר מצוות), לזה זוששין לו עד שיתבאר צדקותו, אבל ודאי ישראל הוא משנתגייר בלתי ספק."

הרב מסעוד כהן, זצ"ל
מגדולי זוכמי אלג'יר

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גרות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות – "חוששין לו, עד שיתבאר צדקותו. ואפילו חזר ועבד אלילים הרי הוא כישראל מומר". מה הכוונה שהוא ישראל מומר?

"היינו לעניין פדתו ויינו (כלומר לחם או יין שהכין מומר, אסור לאכול או לשתות) אבל באמת כשטבל ועלה הוי גר."

(שו"ת פרחי כהונה, אה"ע, סי' י)

הרב אברהם משה פינגרהוט
לשעבר הרב הראשי לקהילת יהודי אלג'יר

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גרות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות "חוששין לו, עד שיתבאר צדקותו". מה דינו אם חזר לדתו הקודמת?

"אִינּוּ יִשְׂרָאֵל כֶּשֶׁר" (כלומר שומר מצוות

להלכה) לַגְּבִי שִׁיכּוּלִין לְהַאֲמִינּוּ עַל

הַכּל, כַּגּוֹן עַל הַיֵּיץ (כלומר, לא ניתן לשתות

מהיין שהוא מגיש) וְכַדּוּמָהּ."

**הרב שאול ישראל, זצ"ל
ראש ישיבת מרכז הרב קוק**

לפי הרמב"ם והשולחן ערוך, גר שמל וטבל לפני שלשה הדיוטות לשם גרות, אבל ללא שום בדיקה לגבי מניעיו או מחוייבותו לשמירת המצוות, "חוששין לו עד שיתבאר צדקותו". האם הכוונה שהוא יהודי רק לחומרא ולא לקולא?

**"אף שעשו שלא כהוגן, הרי הוא גר,
וכול דיני אדם מישראל עליו."**

(חוות בנימין, חלק ב', סי' סז)

הרמב"ם

האם יש לבטל גיור במקרה שהגר רימה את בית הדין לגבי כוונתו לשמור מצוות?

"אל יעלה על דעתך ששמשון המושיע את ישראל, או שלמה מלך ישראל שנקרא ידידיה, נשאו נשים נוכרייות בגיותן אלא ... היו גרים הרבה מותגיירים בימי דויד ושלמה, בפני הדיוטות ... ולא על פי בית דין גיירום ... ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשא, והדבר ידוע שלא זוזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי בית דין גיירום--זשבן הכתוב כאילו הן גויות, ובאיסורן עומדין. ועוד שהוכיזו סופן על תזזילתן, שהן עובדות עבודה זרה שלהן ... מאזר שטבל (המותגייר) נעשה כישראל ולפיכך קיים שמשון ושלמה נשותיהן, ואף על פי שנעלה סודן."

(איסורי ביאה, פרק יג)

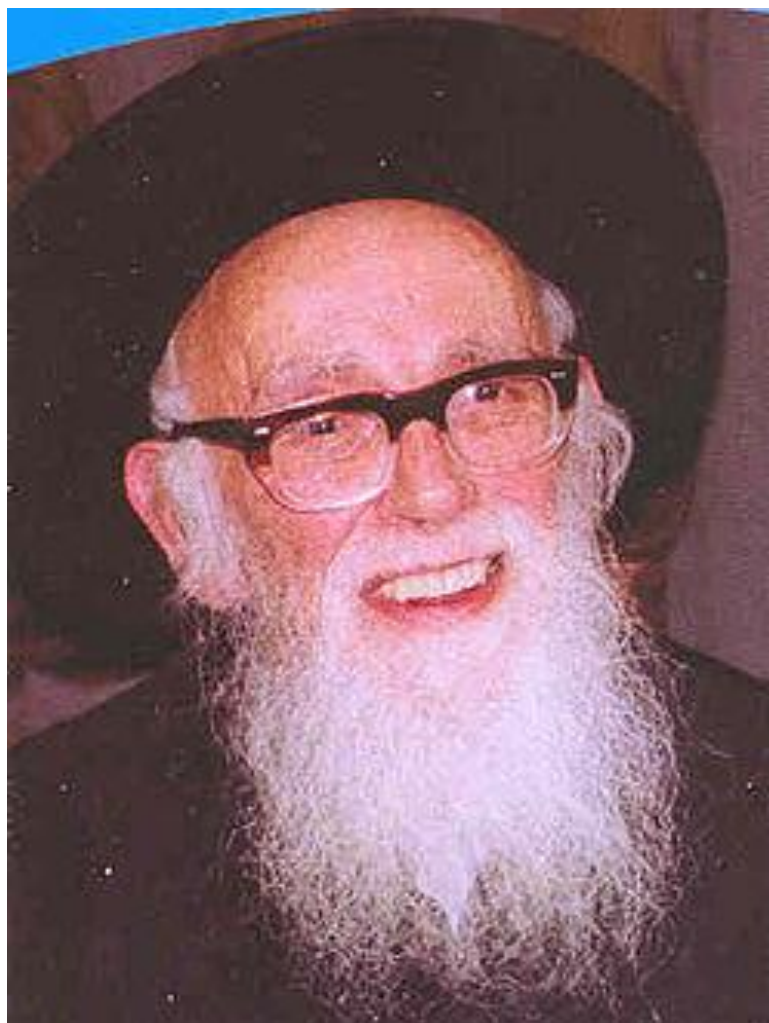

הרב אברהם יצוזק הכהן קוק, זצ"ל
הרב הראשי האשכנזי

האם יש לבטל גיור במקרה שהגר רימה את בית הדין לגבי כוונתו לשמור מצוות?

"כל זה שהייתה הקבלה (כלומר, קבלת המצוות) בפה
כראוי, י"ל (יש לומר) שאין לנו ענין עם דברים
שבלב, שאינם דברים כלל, ואפילו אם יבא
אליהו ויגיד לנו, שהיה בלבבו אוזרת מאשר בפיו,
אין לנו עסק כלל עם דברים שבלב."

(שו"ת דעת כהן, יו"ד, סי' קנג)

הרב שלמה זלמן אוירבך, זצ"ל
מגדולי הפוסקים במאה ה-20 למניינם

גרים שכמעט בטוח שלא מתכוונים כלל לשמור
מצוות ובכל זאת בית הדין גייר אותם, האם בכל
זאת נחשבים יהודים על פי ההלכה?

**"דברים שבלב אינם דברים
... בדיעבד הם גרים גמורים".**

הרב אברהם אלקנה כהנא שפירא, זצ"ל
הרב הראשי האשכנזי

האם יש לבטל גיור במקרה שהגר רימה את בית הדין לגבי כוונתו לשמור מצוות?

"אף על גב שסופו הוכיזו על תזזילתו דלא

הוי קבלה באמת (כלומר, שהגר לא קיבל את המצוות

באמת), מכל מקום הוי ישראל ... כיון

שקיבל בפה, אין דבריו שבכל דברים

(כלומר, לא מתחשבים במה שהיה בלבו)."

(מנחת אברהם, שיעור 10)

הרב יקותיאל יהודה הלברשטאם
האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג

מה הדין של גר שהצהיר שמקבל מצוות אבל לא התכוון לכך באמת?

**"קבלה בפנה תליא (תלויה), ומזה שליבו בל
עימו אינו סותר לדיבורו וגר גמור הוי ...
והמוזשבה אינו רק בינו לבין קונו".**

הרב אברהם אהרן פרייס, זצ"ל
הרב הראשי לטורונטו קנדה

מה הדין של גר שלא היה בדעתו לקיים מצוות בשעת הגיור?

"הדברים שבכלבו בשעת קבלת המצוות
והגירות אין בהם ממש כלל אלא כיון
ששמעו ממנו בשעת הגיור שהוא מקבל
המצוות הרי הוא נעשה יהודי לכל דבר."

(משנת אברהם, לא תעשה, מצוה קט"ז)

**הרב אברהם ארלנר
מראשי ישיבת קול תורה**

מה הדין של גר שלא התכוון לשמור מצוות בשעת הגיור?

**"כל שרצונו להתגייר, לא
אכפת לנו מזה שזזשב בליבו."**

(ברכת אברהם על כתובות, יא ע"א, עמ' מג, אות ה)

הרב יקותיאל יהודה הלברשטאם
האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג

מה הדין של גר שהצהיר שמקבל מצוות אבל לא התכוון לכך באמת?

**"קבלה בפנה תליא (תלויה), ומזה שליבו בל
עימו אינו סותר לדיבורו וגר גמור הוי ...
והמוזשבה אינו רק בינו לבין קונו".**

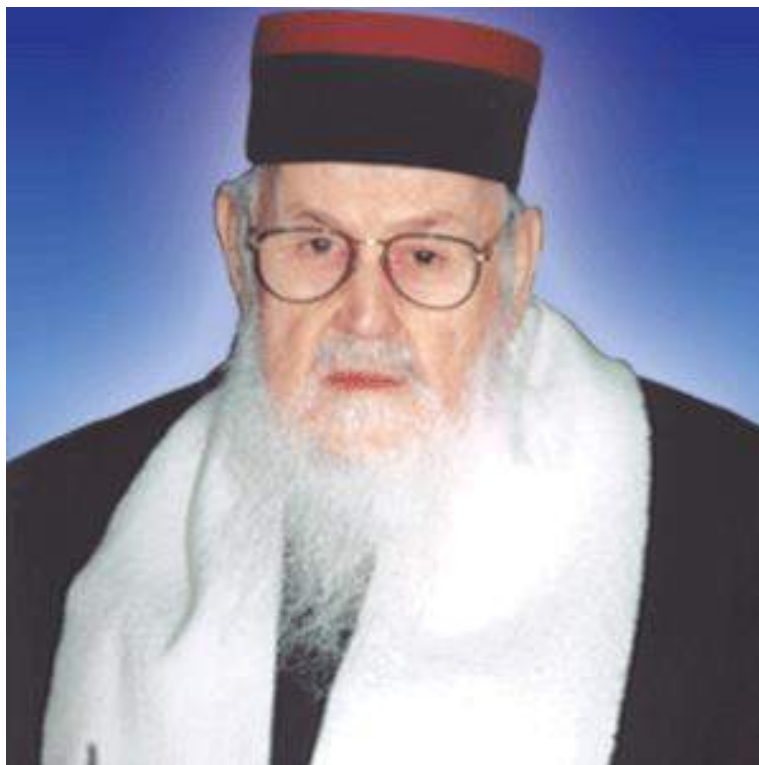

הרב יוסף משאש, זצ"ל
הראש הראשי לזיפה

האם יש מסרות הלכתית להקל בגיור הלכה למעשה?

"דבר זה לגייר כל הבא להתגייר, פשוט הוא בכל מקום,
בכל ערי המערב ובכל ערי אלג'יריאן ותוניס."

(מים חיים, חלק מים קדושים, יו"ד, סי' קח)

הרב שלום משאש, זצ"ל
לשעבר הרב הראשי לירושלים

האם הקלה בגיור מנוגדת לדעתם של גדולי הדור?

**"דעת הרבנים גדולי הדור,
השואלים והמשיבים,
להקל בעניין הגירות".**

(שו"ת תבואות שמ"ש, יו"ד, סי' קד)

הג"ר זזיים אמסלם, שליט"א

לשעבר רב המושב שרשרת והקהילה הספרדית היכל הנס, ג'נבה

האם לא עדיף להחמיר בגיור ולצאת ידי דעות המחמירים?

"א"י גיור הנמצאים בתוכינו ונטמעים יום יום, גורם להתבוללותם של מאות אלפים בישראל ללא שום גיור כלל ועיקר, וכלל ידוע כתבו התוספות 'כל דין שתזיילתו להזמיר וסופו להקל אינו דין' (פסזיים כ"ז:ב, ועיין ירושלמי שם פ"ב ה"א), וכאן הרי ברור כי המזמיר בגיור מקל בהתבוללות."

(טחו עיניים מראות, עמ' 19-20)

הרב בנימין זאב ב"ר מרתתיה

ראש ישיבה זאב בית דין ביוון - המאה ה-16 למניינם

האם הדיוטות (כלומר, אנשים שאינם רבנים) מוסמכים לגייר?

"לגבי גר אזלין (אנו הולכים) לקולא (להקל) כלומר

אפילו הדיוטות שלא תנעול דלת לפני גרים."

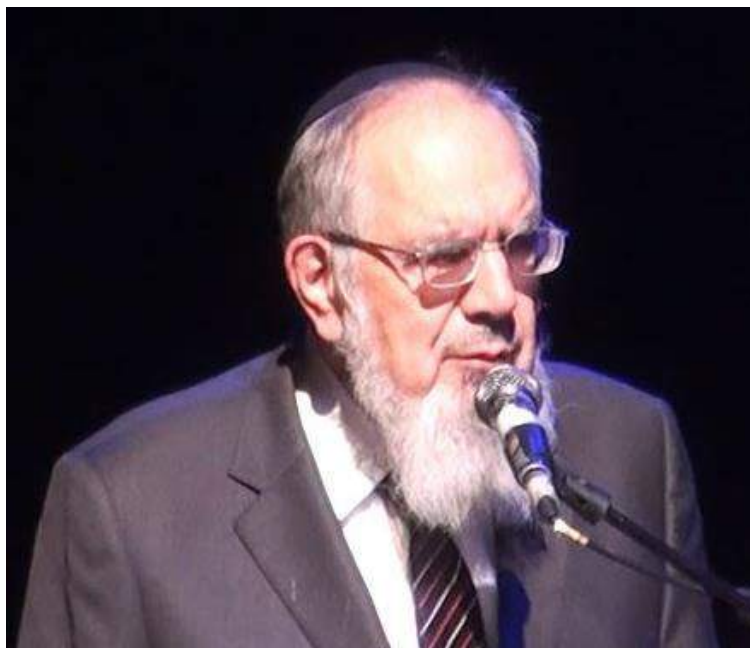

הרב יוסף משאש, זצ"ל
הראש הראשי לזיפה

מי מוסמך לגייר על פי ההלכה?

"אין צריך סמיכה לגייר גרים ואדרבא
בית דין של הדיוטות עדיפי בזה"

(אוצר מכתבים, תת"ל)

הג"ר נזוזם אליעזר רבינוביץ', שליט"א
ראש ישיבת ברכת משה

האם יש צורך שכל הגיורים יהיו כפופים לסמכות הלכתית מרכזית אחת?

**"לעולם לא היה דבר כזה בישראל
והדבר עלול לעקור את הגרות ...
לאורך הדורות כל בית דין היה רשאי
לגייר ... אפילו בימי הסנהדרין".**

(מקור ראשון, מוסף שבת, 25.4.14)

הרב משה צוריאָל משגיח רוזני לשעבר לשיבת שעלבים

מה דינו ההלכתי של גר המתגייר בבית דין כשר אבל
שאינו מוכר על ידי הרבנות הראשית?

"יש לזותור לכך שכל גיור המתבצע על פי
ההלכה יוכר על ידי ארגון רבנים מרכזי. יוזד עם
זאת, כל המתגייר בבית דין כשר (כלומר
אורתודוקסי) הרי הוא יהודי על פי ההלכה, גם
אם לא יוכר גיורו על ידי ארגון רבנים מרכזי. כי
בגיור, הכל לפי ראות עיני אודתו בית הדין המגייר".

הג"ר זי"ם אמסלם, שליט"א

לשעבר רב המושב שרשרת והקהילה הספרדית היכל הנס, ג'נבה
ומזכר ספר זרע ישראל

**מה דינו ההלכתי של גר המתגייר בבית דין כשר אבל
שאינו מוכר על ידי הרבנות הראשית?**

"יש לזאתור לכך שכל גיור המתבצע על פי
ההלכה יוכר על ידי ארגון רבנים מרכזי. יזדד עם
זאת, כל המתגייר בבית דין כשר (כלומר
אורתודוקסי) הרי הוא יהודי על פי ההלכה, גם
אם לא יוכר גיורו על ידי ארגון רבנים מרכזי. כי
בגיור, הכל לפי ראות עיני אודתו בית הדין המגייר".

**הרב אורן דובדבני
רב המושב שדה איכילן ואב בית הדין לגיור דמקסיקו**

**מה דינו ההלכתי של גר המתגייר בבית דין כשר אבל
שאינו מוכר על ידי הרבנות הראשית?**

**"יש לזותור לכך שכל גיור המתבצע על פי
ההלכה יוכר על ידי ארגון רבנים מרכזי. יוזד עם
זאת, כל המתגייר בבית דין כשר (כלומר
אורתודוקסי) הרי הוא יהודי על פי ההלכה, גם
אם לא יוכר גיורו על ידי ארגון רבנים מרכזי. כי
בגיור, הכל לפי ראות עיני אודתו בית הדין המגייר."**

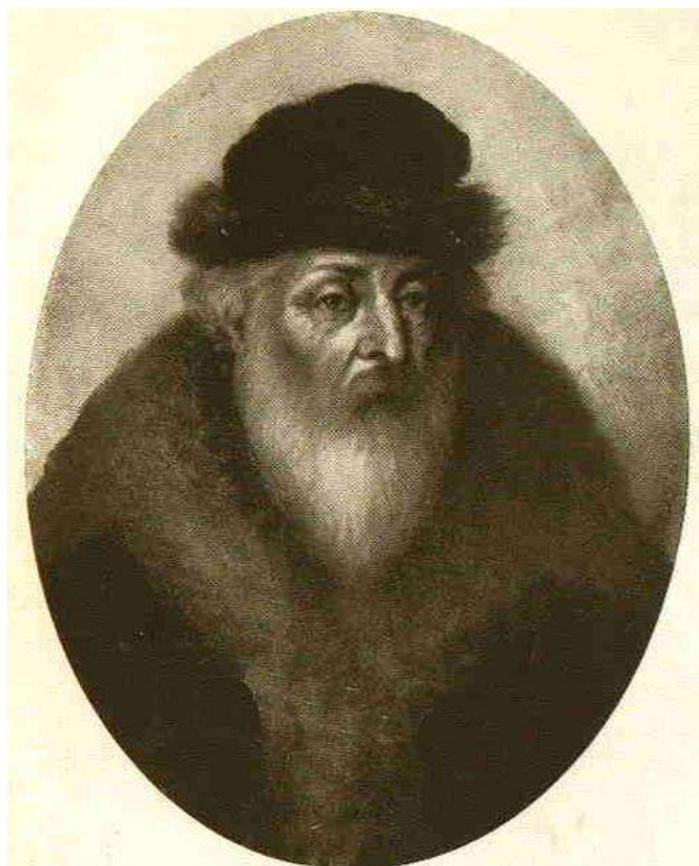
(מכתב גילוי דעת משנת תשע"ה)

**הרב יוני רוזנצוויג
ראש ישיבת שבות ישראל**

**מה דינו ההלכתי של גר המתגייר בבית דין כשר אבל
שאינו מוכר על ידי הרבנות הראשית?**

**"יש לזאתור לכך שכל גיור המתבצע על פי
ההלכה יוכר על ידי ארגון רבנים מרכזי.
יזוד עם זאת, כל המתגייר בבית דין כשר
(כלומר אורתודוקסי) הרי הוא יהודי על פי
ההלכה, גם אם לא יוכר גיורו על ידי ארגון
רבנים מרכזי. כי בגיור, הכל לפי ראות עיני
אותו בית הדין המגייר".**

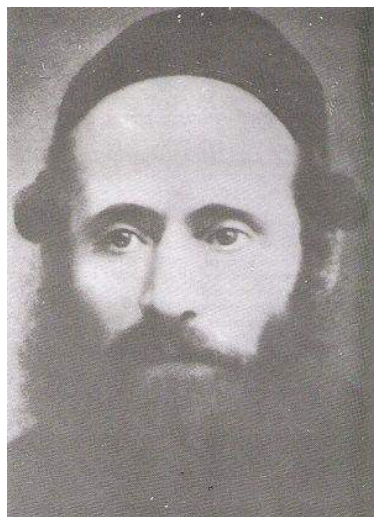
רבי עקיבא איגרא, זצ"ל
מגדולי רבני פולין, המאה ה-19 למניינם

לפי חז"ל אסור ללמד תורה לנכרי. האם מותר ללמד תורה
למתגייר בעודו נכרי לפני שסיים את תהליך הגיור?

"ודאי דאסור ללמדו מקודם
(שיתגייר) ... ואין בכוזי להתיר."

(שו"ת רבי עקיבא איגרא, מהדורה קמא, סי' מא)

רבי מלכיאל צבי הלוי טענבוים, זצ"ל
מגדולי רבני פולין במאה ה-19 למניינם

לפי ההלכה אסור ללמד תורה לגוי. האם מותר ללמד יהדות
ועברית למתגיירת בעודה גויה לפני שסיימה את תהליך הגיור?

"מפורש ב(מסכת) בקא קמא (דף)

לח, ו(מסכת) סנהדרין (דף) נט

שאסור ללמד תורה לעכו"ם

... ויש לצדד שלימוד שפת

עברית אינו בכלל לימוד

תורה, אבל יותר נכון שתלמד

הכל אחר גירותה."

הרב ראובן כץ, זצ"ל
לשעבר הרב הראשי לפתוח תקווה

מה וכמה צריך המתגייר ללמוד לקראת גיורו?

"שילמד זודש ימים את עיקרי היהדות והדינים."

(בכנס דיינים משנת תשי"ד)

הרב וידאל די טולושא (הרב המזיד) מגדולי מפרשי ה"משנה תורה", המאה ה-14 למניינם

לפי רב יוסף בגמרא (כתובות יא:א), גר שהתגייר בהיותו ילד יכול למחות בהגיעו לגיל מצוות וכך לבטל את גיורו למפרע. מה דעת הרי"ף להלכה?

**"ולא נזכרה הא דר"י (דעתו של רב יוסף)
בהלכות (ברי"ף) וגם רבינו (הרמב"ם) לא
הזכירה. ונראה שהם סוברים דכיון
דרבא ואביי הוו מותבי עליה, לא הוו
סברי כוותיה (נראה ממה שרבא ואביי מעלים
קושיות על דעת רב יוסף, הם לא סוברים כמותו)
הילכך אין הלכה כן... אחר כך מצאתי
לרבינו (הרמב"ם) שכתבו פרק י מהלכות
מלכים ומלחמותיהם."**

הרב זי"ם עוזר גרדזנסקי, זצ"ל
מגדולי התורה בליטא

לפי השולחן ערוך, גר שהתגייר בהיותו קטין יכול למחות בהגיעו לגיל מצוות,
וכך לבטל את גיורו למפרע. האם אי שמירת מצוות נחשבת מחאה?

”במאי (מה) שיזלל את השבת ושאר עבירות,
אין זה כמוזאה על הגירות רק שעבר
עבירה כישראל ובוודאי דהוי (שהוא) גר.”

(שו"ת אחיעזר, חלק ג, סי' כח)

הרב מצליח מאזוז, זצ"ל
מגדולי רבני תוניס

לפי השולחן ערוך, גר שהתגייר בהיותו קטין יכול למחות בהגיעו לגיל מצוות,
וכך לבטל את גיורו למפרע. האם אי שמירת מצוות נחשבת מחאה?

"אם יעמוד יהודי למוזצה כאביו, דהיינו
להאמין באל אזור ולאזוז במקצת מצוות,
אבל נכשל בזיכורי שבת ונבילות וטריפות,
ודאי אין זה בסוג מוזאה, כיון שהזזיק עצמו
ליהודי ונדהג במקצת מנהגי יהדות."

(שו"ת איש מצליח, כרך ג', חלק יו"ד, סי' מב)

giyyur@gmail.com

הרב יעקב אריאל
הרב הראשי של רמת גן

גר שגויר בקטנותו על ידי בית דין ובגדלותו אינו מקיים
אורח חיים על פי ההלכה - האם גירותו מתבטלת?

**"אם בהגיעו לגיל 13 שנה הביע
את התנגדותו להשאר מעם ישראל
הרי הוא גוי. ואם לא הביע את
התנגדותו ובגיל יותר מבוגר
החליט לצאת מעם ישראל אף על
פי כן הוא נשאר מעם ישראל".**

הרב רא"ם הכהן ראש ישיבת עתניאל

לפי השולחן ערוך, גר שהתגייר בהיותו קטין יכול למחות בהגיעו לגיל מצוות, וכך לבטל את גיורו למפרע. האם אי שמירת מצוות נחשבת מחאה?

"משיטת הרמב"ם שלא הביא את דין המוזאה בהלכות איסורי ביאה (שם מרוכזים כל דיני הגיור) אלא רק בהלכות מלכים, נראה שהסיבה לבוזירתו זו של הרמב"ם היא שאין הוא רואה את המוזאה כקשורה לקבלת המצוות אלא לזוסר רצונו של הגר להשתייך לאומה הישראלית."

(שבת בשבתו, גיליון 1515, עמ' 5)

הרב שלמה דיכובסקי לשעבר זוכר בית הדין הרבני הגדול

לפי ההלכה, ילדים מתחת לגיל 12/13 יכולים להתגייר בלי קבלת מצוות, שכן זוהי זכות בשבילם. ובהגיעם לגיל מצוות זכותם למחות ולהפקיע את גיורתם. מה הדין לגבי ילדים שהוריהם אינם שומרי מצוות כהלכה ... האם בכל זאת הגיור נחשב להם זכות, והאם אי שמירת מצוות בהגיעם לגיל מצוות נחשבת מחאה המפקיעה את גירותם ?

”גם אם הוריו לא יזנכוהו לשמירת מצוות, וגם אם בגדלותו לא ישמור מצוות, הרי הוא יהודי ... יש להעיר שגם אם לא ישמור את כל המצוות בוודאי יקיים זולק מהן – בפרט אלה שבין האדם לזכרו. וגם אם אין כוונתו לשם שמים, הרי השכר על קיום מצוות אינו מותנה בכוונה לשם שמים, כך שהגיור זכות בשבילו. טענת האוסרים, כי אי-שמירת המצוות על ידי הקטן בגדלותו נזשבת כמוזאה נדוזה ... עבירה על מצוות אינה נזשבת מוזאה, אלא אם כן מוזזה בפירוש שאינו רוצה להיות יהודי, ומוזאה מסוג זה אינה מצויה כלל וכלל”.

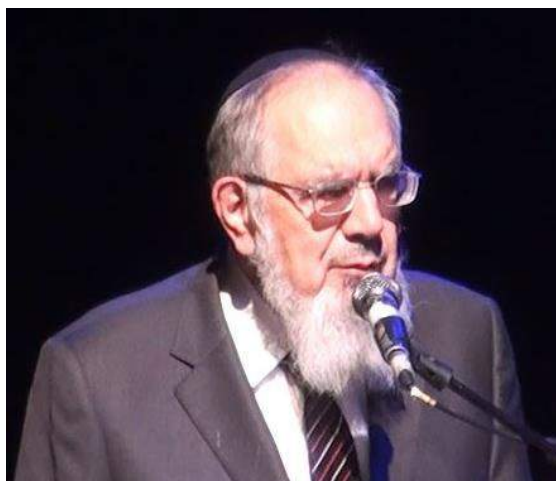

**הרב משה פיינשטיין, זצ"ל
מגדולי הרבנים במאה ה-20 למניינם**

לפי ההלכה, ילד/ה מתחת לגיל 12/13 יכול להתגייר בלי קבלת מצוות, שכן זוהי זכות בשבילו. אבל מה הדין לגבי ילדים שלא יתגדלו להיות שומרי תורה ... האם בכל זאת הגיור נחשב להם זכות?

**"אף אם לא יתגדלו להיות שומרי תורה, מסתבר
שהוא זכות דרשעי ישראל שיש להם קדושת ישראל
(כלומר, יש להם אותה קדושה שיש ליהודים שאינם שומרי תורה)
ובמצוותן שעושיין הוא מצווה, והעבירות הוא להם
כשגגה, (לכן) הוא גם כן זכות מלהיות נכרים".**

(שו"ת אגרות משה, אה"ע, חלק ד', סי' כו)

הג"ר נזוזום אליעזר רבינוביץ', שליט"א ראש ישיבת ברכת משה

לפי ההלכה, ניתן לגייר ילד על דעת בית דין מכיוון שזכות היא לו להיות יהודי. אם לא יחנכו את הילד לתורה ויראת שמים, שמא אין הגיור זכות עבור הילד אלא חובה?

”שמא תאמר... אם לא יחנכוהו לתורה ויראת שמיים הלא מן הסתם יעבור כמה וכמה עבירות חמורות כקלות בחייבי כריתות ומיתות וכיוצא בזה! זה אינו, כי קלקלתו תקנתו. הלא כבר פירש רבינו הגדול (הל' ממרים ג, ג) במי שחי לבין הגויים וגדלוהו הגויים על דתם – שהוא אנוס', והוא פטור מכל העונשין. היינו שהשוו בגמרא (שבת סח, ב) תינוק שנשבה בין הנוכרים וגר שנתגייר בין הנוכרים – שניהם אינם חייבים אלא חטאת אחת, כאשר יודעו על כל סוג עבירה שעברו. אבל מעונשין ודאי פטורים הם. נמצא שהגירות היא זכות גדולה, ואין שום אפשרות של חובה כלל.”

הרב יהודה לייב גרויבארט, זצ"ל
במדולי הרבנים במאה ה-20-19 למניינם

לפי ההלכה, ילד מתחת לגיל 13 יכול להתגייר למרות שאינו בר דעת לקבל מצוות, שכן הגיור הוא זכות בשבילו. אבל מה הדין לגבי ילד הנולד לאב הנשוי אזרחית לגויה, כאשר אמו לא מתגיירת איתו ובהגיעו לגיל בר מצווה לא מקיים מצוות? האם בכל זאת הגיור נחשב לו זכות?

**"דאף אם לא יקיים
המצוות, הוי (הגיור) זכות
שנכנס בברית ישראל".**

הרב שלום מרדכי שבדרון, זצ"ל
מגדולי רבני גליציה במאה ה-19 למניינם

לפי ההלכה, ילד שמתגייר בקטנותו יכול למחות בהגיעו לגיל מצוות וכך לבטל את גיורו. אם הילד גדל במשפחה שאינה שומרת תורה ומצוות כהלכה, האם אי שמירתו של המצוות בהגיעו לגיל מצוות מהווה מחאה?

"נראה דמה שאבותיהם מרגילים אותם לכתוב בשבת קודש וכדומה דאין זה מחאה כי מעשה אבותיהם בידיהם ואומרים מותר וכתינוק שנשבה בין העכו"ם".

הג"ר יהודה הנקין, שליט"א

מוזכר שו"ת בני בנים ולשעבר הרב האזורי לבית שאן

על פי ההלכה, ניתן לגייר ילד על דעת בית דין כי הגירות

נחשבת לו זכות. כאשר ילד מבקש להתגייר, האם

הגירות נחשבת עבורו כזכות גם אם מבחינה

אובייקטיבית היא נחשבת כחובה?

"כתב בשו"ת מהרד"ך בית ט' אות

יב, שב- 'זכות היא לו', לא אזלינן

בתר זכות נפשו אלא בתר רצונו (לא

הולכים לפי זכות נפשו אלא לפי רצונו) עכ"ל.

עיין שם שלפי זה אפילו אין

היגרות לטובת הילד להיות יהודי

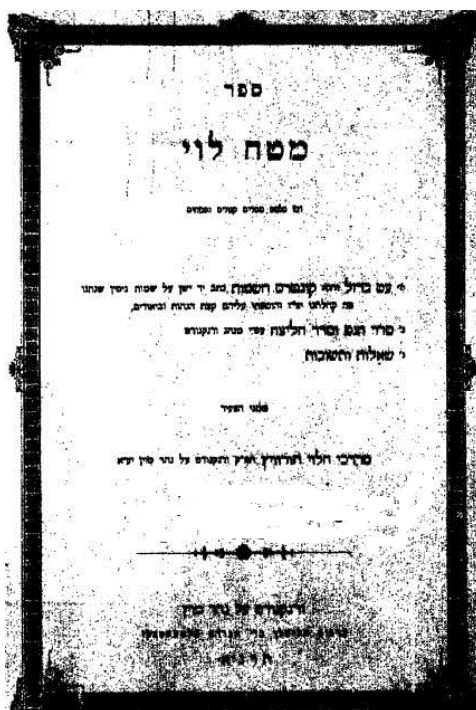
חילוני, אינו פוגע בזכייתו."

הרב משה פיינשטיין, זצ"ל
 מגדולי הרבנים במאה ה-20 למניינם

האם ניתן לגייר ילד להורים שאינם שומרי מצוות?

**"הרב קלמן וינטער שאל אם למעשה יש
 לו לגייר ילד שמשפחה רפורמית
 אימצה, ומאחר שהם מכירים את ר'
 קלמן, ביקשו שהוא יגיירו. ור' קלמן
 חושש שאם לא יגיירו, בין כך ינהוג
 כיהודי ויגרום להתבוללות. והשיב רבינו
 (הרב פיינשטיין) הנה אין זה דבר יפה, דאף
 שהוי על דעת בית דין, מכל מקום לא
 ברור איזה זכות הוא לו, ורק אולי עצם
 קבלת קדושת ישראל הוי זכות. והשיב
 רבינו וסיים, למעשה אין לדחותם."**

הרב מרדכי הלוי הורוויץ, זצ"ל רב העיר פרנקפורט במאה ה-19 למניינם

לפי ההלכה, ניתן לגייר ילד מכיוון שזכות היא לו להיות יהודי.
אם אב הילד אינו שומר מצוות ומביא את בנו לגיורו, ולא יחנכו
לתורה ומצוות, האם עדיין נחשב הגיור זכות לילד, ואם לא,
האם קריטי הוא שהגיור יהיה זכות לילד?

**"בנידון דידן אין ספק שעל דעת
אביו מלין את התינוק (לשם גירות)
ולא צריך שתהיה זכות לקטן דאף
אם חוב הוא לו, ניחא ליה מאי
דעביד אביו (נוח לו מה שאביו עושה)".**

הרב יצחק קדושסקי, זצ"ל אב בית דין, יוהנסבורג

על פי ההלכה, אב יכול להביא את בנו לגיור מכיוון שנוח לבן מה שאביו עושה. האם כך גם לגבי ילד שאמו גויה ואביו יהודי, שהרי על פי ההלכה הבן מתייחס לאם ולא לאב?

"אף על פי שמצד הדין אינו אביו, אבל למעשה אביו הוא. והיחס הנפשי של הבן הוא כלפיו ככלפי אביו, ושייך ניחא ליה (נוח לו) ... הבן חושבו לאביו וניחא לו במעשיו".

הרב משה שיק, זצ"ל

מגדולי רבני הונגריה במאה ה-19 למניינם

יהודי הנשוי אזרחית לגויה ונולדו להם ילדים – האם
ניתן לגייר את ילדיהם גם כאשר אמם לא מתגיירת?

**"בנידון שלנו דהוא (הגיור)
ברשותם (באישור שני ההורים)
שפיר יכול לגיירם".**

הרב מצליח מאזוו, זצ"ל
מגדולי רבני תוניס

האם ניתן לגייר ילד אף על פי שאמו לא מתגיירת איתו?

**"לגיירו על פי בקשת
אמו הנכרית, אף על
פי שאינה מתגיירת
עמו, שפיר דמי (מותר)."**

הרב יהודי לייב צירלסון, זצ"ל
 מגדולי הרבנים במאה ה-19-20 למניינם

האם ניתן לגייר ילד שאביו נשוי אזרחית
 לגויה ואמו לא מתגיירת איתו?

**”יש למלא את דרישת האב למול
 את הילד בכל אופן; רק מהיות
 טוב, ישתדל כבוד תורתו
 להשפיע על האב התועה הזה,
 שתיכף בהיות באפשרות להטביל
 את הילד בלי סכנה בדבר,
 יטבילו לשם גירות כראוי.**

**הריטב"א (הרב יום טוב בן אברהם אשכנזי)
מגדולי הרבנים במאה ה-14-13 למניינם**

**בגמרא - אמר רב נחמן אמר רב הונא "גר קטן
(כלומר ילד), מטבילין אותו על דעת בית דין". האם
בית הדין יכול לגייר אותו אם אביו ואמו, שאינם
יהודים, לא מתגיירים אתו?**

**"פירש רש"י – שהביאו אותו
אביו ואמו לבית דין לגיירו אף
על פי שלא נתגיירו הם".**

הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג
 הרב הראשי האשכנזי הראשון למדינת ישראל

כאשר שני הורים לא יהודיים מביאים את ילדיהם
 להתגייר ולא מתגיירים איתם, האם אין חשש
 שההורים ישפיעו עליהם לרעה מבחינה יהודית?

**"אין חשש שהולד
 ילמד מהם, שהוא
 יודע שהם נכרים".**

הרב יוסף קארו
מוזכר השולחן ערוך

האם ניתן לגייר ילד אם הוריו לא מתגיירים
אתו ודי בכך שאמו תביא אותו להתגייר, או
שיבוא מרצונו בלי שום הורה?

**"ואם אין לו אב ובא
להתגייר, או אמו
מביאתו להתגייר, בית
דין מגיירין אותו".**

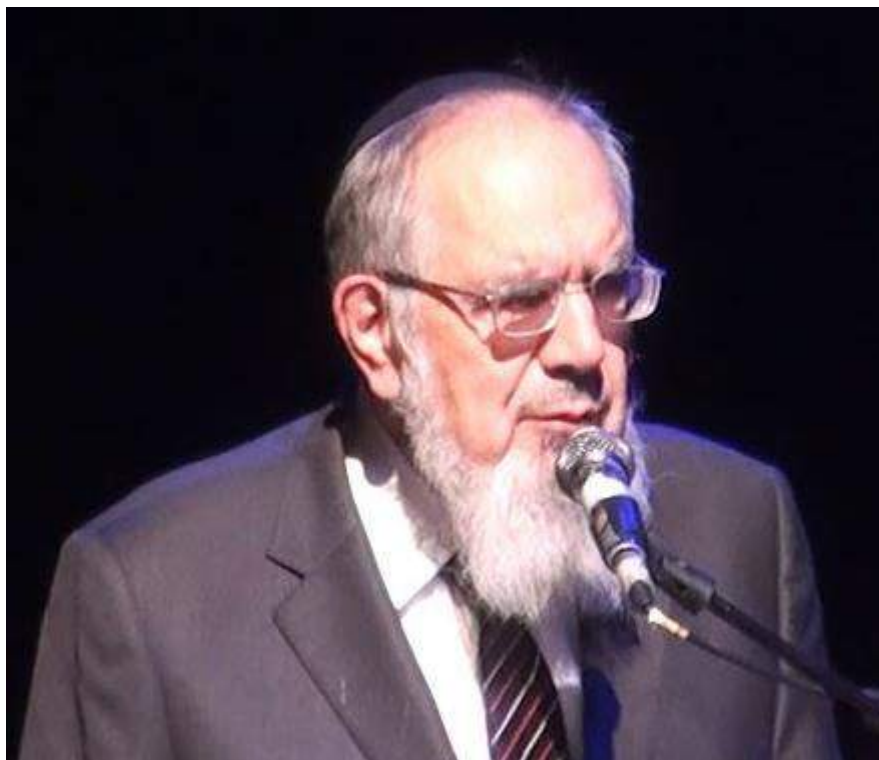

הרב בצלאל אשכנזי

מגדולי הרבנים בארץ ישראל במאה ה-16 למניינם

אם אב ואם לא יהודיים הרוצים לגייר את ילדם אבל לא מתגיירים אתו, האם הגיור צריך להיות על דעת בית דין?

"ואפשר דכל שיש לו (לילד) אב ואם ומביאין אותו להתגייר, אף על גב דאינם מתגיירים עמו, ניחא ליה במאי דעבדי ליה (נוח לו במה שעושים לו) אביו ואמו ואינו צריך דעת בית דין".

הג"ר נזזום אליעזר רבינוביץ, שליט"א
ראש ישיבת ברכת משה

האם ניתן לגייר ילדים בישראל שאינם לומדים בבית ספר דתי?

**"בשום אופן אין להעמיד תנאים כאלה
או אחרים לעצם גיור הילדים."**

(שו"ת שיח נחום, סי' סח)

giyyur@gmail.com

**הרב יוזיאל מיכל הלוי אפשטיין, זצ"ל
מגדולי הפוסקים במאה ה-20-19 למניינם**

גר המתגייר בפני שלשה הדיוטות (אנשים שאינם תלמידי חכמים),
גיורו תקף בדיעבד. מכיוון שעל פי ההלכה ילד מתגייר "על דעת בית
דין", האם גם בילד המתגייר בפני שלשה הדיוטות גיור תקף או שמא
נדרש בית דין של תלמידי חכמים אפילו בדיעבד?

**"אומר הרמב"ם דאם אפילו אירע
שאחד תקפו להקטן, או מצאו
והטבילו בעל כורחו שלא בבית דין,
דהבית דין לא היו מניחים לעשות כן,
אלא שטבלו בשלושה הדיוטות (כלומר
בפני שלשה אנשים שאינם תלמידי חכמים) וכמו
שכתב הרמב"ם שם – דבדיעבד גם
בהדיוטות סגי (מספיק)".**

הרב מכלוף אבוזצירא
אב בית דין מאראקש

אדם הנולד לאב יהודי ואם נוכרייה, ושלפי בקשת אביו נימול
לשם יהדות בהיותו תינוק, מה עוד נדרש ממנו אם יחליט
להתגייר בהיותו מבוגר?

**"עכשיו שבאו ואמרו שרוצים להתיהד כפי
הדין, צריכים אנו לקרבם ולא להרוזיקם,
והרי הם כבר נימולו לשם גירות, ומה
שנשאר להם, הודעת המצות וטבילה".**

הרב זזיים עוזר גרדזנסקי, זצ"ל
מגדולי התורה בליטא

מה כוונת הגמרא (בכורות ל): "גוי שבא לקבל דברי תורה
חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו"?

"אין מקבלין אותו, היינו במתנה (תנאי)
שלא לקבל ושיהיה מותר לו דבר זה מן
הדין, בזה אין מקבלין אותו."

(שו"ת אחיעזר, חלק ג, סי' כו)

הרב נפתלי צבי יהודה ברלין, זצ"ל
ראש ישיבת וולוז'ין

כתוב בגמרא (בכורות ל:ב), "גוי שבא לקבל דברי תורה
חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו". אם בית הדין בכל זאת
קיבל אותו, האם הוא נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"וזה פשיטא (פשוט) דלשון אין
מקבלין כו' אינו אלא שאסור
לקבלו, אבל מכל מקום אם
עברו וקיבלו (את הגר) הוי גר (הוא
גר על פי ההלכה)".**

הרב אברהם יצווק הכהן קוק, זצ"ל
הרב הראשי האשכנזי הראשון

כתוב בגמרא (בכורות ל:ב), "גוי שבא לקבל דברי תורה
חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו". אם בית הדין בכל זאת
קיבל אותו, האם הוא נחשב יהודי על פי ההלכה?

**"רק אין מקבלים אמרו. ויש
לומר דאם קבלוהו הוי גר (אם עבר
בית הדין על האיסור לקבל אותו, בדיעבד הגר
נחשב יהודי על פי ההלכה)".**

**הרב משה פיינשטיין, זצ"ל
מגדולי הפוסקים במאה ה-20 למניינם**

**כתוב בגמרא (בכורות ל:ב), "גוי שבא לקבל דברי תורה
חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו". אם בית הדין בכל זאת
קיבל אותו, האם הוא נחשב יהודי על פי ההלכה?**

**"הוא רק דין שלכתחילה אין מקבלין,
אבל בדיעבד כשקיבלוהו הוא גר".**

**הרב אשר וייס, שליט"א
ראש כולל לד"ינות, ירושלים**

**כתוב בגמרא (בכורות ל:ב), "גוי שבא לקבל דברי תורה
חוץ מדבר אחד - אין מקבלין אותו". אם בית הדין בכל זאת
קיבל אותו, האם הוא נחשב יהודי על פי ההלכה?**

**"הא דחוץ מדבר אחד (הדין הזה
של 'חוץ מדבר אחד') הוי לכתחילה
אבל בדיעבד הוי גר".**

הרב שלמה גורן, זצ"ל
הרב הראשי האשכנזי

האם צריך לדחות את המבקש להתגייר ולהקשות עליו?

”בארץ ישראל יש לעודד את הגירויים”

(מחניים, צב, תשכ"ד)

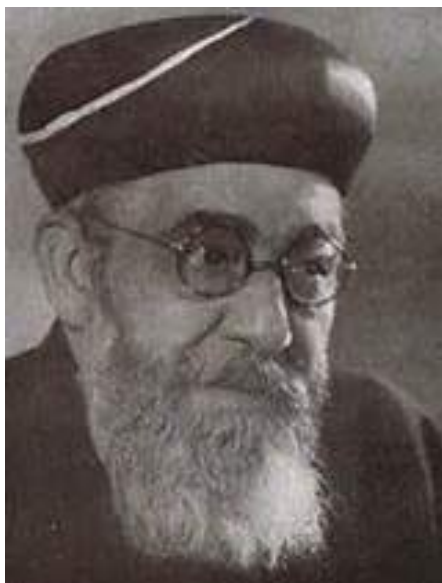

הרב שלמה ריסקין
רב היישוב אפרת

האם המחויבות למדינת ישראל ולצה"ל צריכה להשפיע
על מדיניות הגיור?

"יש הבדל עקרוני בין גיורים בזזו"ל
וגיורים בארץ. בארץ עצם האזרחות
כאן מעידה על הקשר הזזוק ליהדות
... גם המוזויבות למדינת ישראל
ולצה"ל מבטאת מוזויבות ליהדות".

הרב בן-ציון זזי מאיר עוזיאל, זצ"ל
הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

יש הקוראים לזוגות מעורבים שעלו ארצה להתגרש כמו
שעשו בימי עזרא בשובם מגלות בבל. האמנם?

**"ולאלה שעלו כבר ארצה ישראל
הדין נותן לעשות כעזרא בשעתו.
אולם חוששני מאד שאין ידינו
תקיפה, ואין פושעי ישראל אלה
שנשאו נשים נוכריות מוכנים לענות
'כדבר יך כן נעשה'. לכן מוכרחים אנו
לצדד בהיתר של גירותם."**

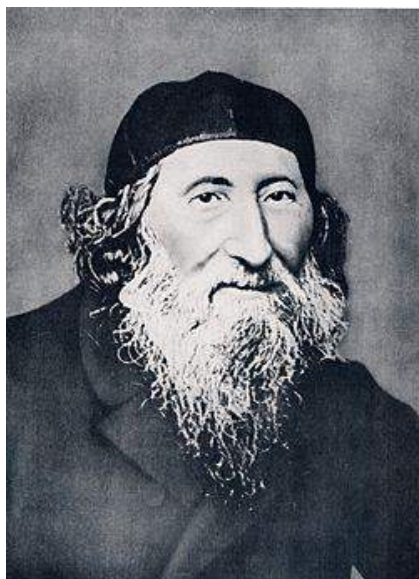

הרב אליעזר יהודה ולדנברג, זצ"ל
מגדולי הפוסקים הזורדיים במאה ה-20 למניינם

יש הקוראים לזוגות מעורבים שעלו ארצה להתגרש כמו
שעשו בימי עזרא בשובם מגלות בבל. האמנם?

**"לאור ההתפשטות וההתרוזבות
הזיכוניות, ולפי מבנה צמרתה של
האווזים בהגה השלטון אין ביכולת
אפילו לזשוב על מבצע בעלת היקף
מדיני רוזבת ממדים של הפרדה
במשפחות המעורבות שרבו גם רבו."**

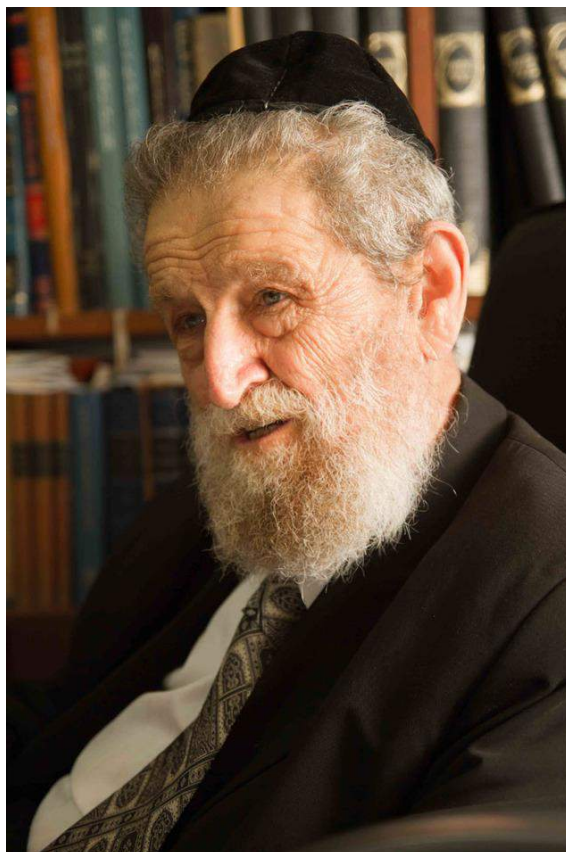
(שו"ת ציץ אליעזר, חלק יח, סי' סה)

הרב צבי הירש קלישר, זצ"ל
מגדולי רבני פולין במאה ה-19 למניינם

יש הקוראים לזוגות מעורבים שעלו ארצה להתגרש כמו
שעשו בימי עזרא בשובם מגלות בבל. למה באמת בימי עזרא
לא גיירו את הנשים במקום להתגרש?

**"ומה שהוציאו שם הנשים בימי
עזרא ולא גיירו אותן, הוא מפני
שהיו (הנשים) מן ז' האומות (שאליהן
מתייחסת ההלכה בחומרה יותר לעומת שאר
האומות) כמפורש ב(ספר) עזרא עיין
שם, או שלא אבו (הנשים) מלהניח
עבודת כוכבים ומזלות".**

**הרב שאר-ישוב כהן
הרב הראשי לשעבר לזיפה**

**ממתי מתחילה המצווה לאהוב את הגר – האם בתחילת
התהליך או רק בסיומו כאשר הופך להיות יהודי?**

**”גם לע”ד מצוותה זולה כבר
על כל מי שבא להתגייר.”**

(מתוך הסכמתו לספר מזרע ישראל, עמ' 14)

הרמב"ם מגדולי זכמי ימי הביניים

יש הטוענים שחל שינוי ביישום הלכות גירות משום שבעבר, לפני עידן החילון, כאשר רוב היהודים שמרו מצוות, ניתן היה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכה, מה שאין כן היום כאשר רוב היהודים לא שומרים מצוות. ולכן, לפני טענתם, היום צריך להקפיד לגייר רק אלה שברור מראש שמתכוונים בכנות לשמור מצוות. האם אכן כך שבעבר, לפני עידן החילון, ניתן הלה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכה?

**"מפני זה אמרו זכמים: 'קשים גרים לישראל
כנגע צרעת', שרובם זוזרין בשביל דבר (כלומר
משום שהתאהב באשה יהודייה או להפך, וכדומה)
ומטעין את ישראל".**

(איסורי ביאה, פרק יג:ט)

**רבי שלמה יצזקי (רש"י)
גדול פרשני המקרא והתלמוד**

יש הטוענים שחל שינוי ביישום הלכות גירות משום שבעבר, לפני עידן החילון, כאשר רוב היהודים שמרו מצוות, ניתן היה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכה, מה שאין כן היום כאשר רוב היהודים לא שומרים מצוות. ולכן, לפי טענתם, היום צריך להקפיד לגייר רק אלה שברור מראש שמתכוונים בכנות לשמור מצוות. האם אכן כך שבעבר, לפני עידן החילון, ניתן היה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכה?

(על מה שאמר ר' חלבו במסכת יבמות 'קשים גרים לישראל כספחת', מפרש רש"י):

**"שאוזזין (הגרים) מעשיהם הראשונים
ולומדים ישראל מהם".**

(יבמות מז:ב)

הרב צבי מנצא, זצ"ל
מרא דאתרא, בית המדרש הגדול, מיזורי

יש הטוענים שחל שינוי ביישום הלכות גירות משום שבעבר, לפני עידן החילון, כאשר רוב היהודים שמרו מצוות, ניתן היה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכה, מה שאין כן היום כאשר רוב היהודים לא שומרים מצוות. ולכן, לפי טענתם, היום צריך להקפיד לגייר רק אלה שברור מראש שמתכוונים בכנות לשמור מצוות. האם אכן כך שבעבר, לפני עידן החילון, ניתן היה להניח שהגר ישמור מצוות כהלכה?

"נראה להביא ראיה מפירוש רש"י
והתוספות (מגדולי רבני ימי הביניים) ...
שיודעים אנו שרוב הנכרים המתגיירים
לא ישמרו מצוות שקיבלו עליהם".

[כלומר גם בימי הביניים רוב הגרים לא שמרו תורה ומצוות]

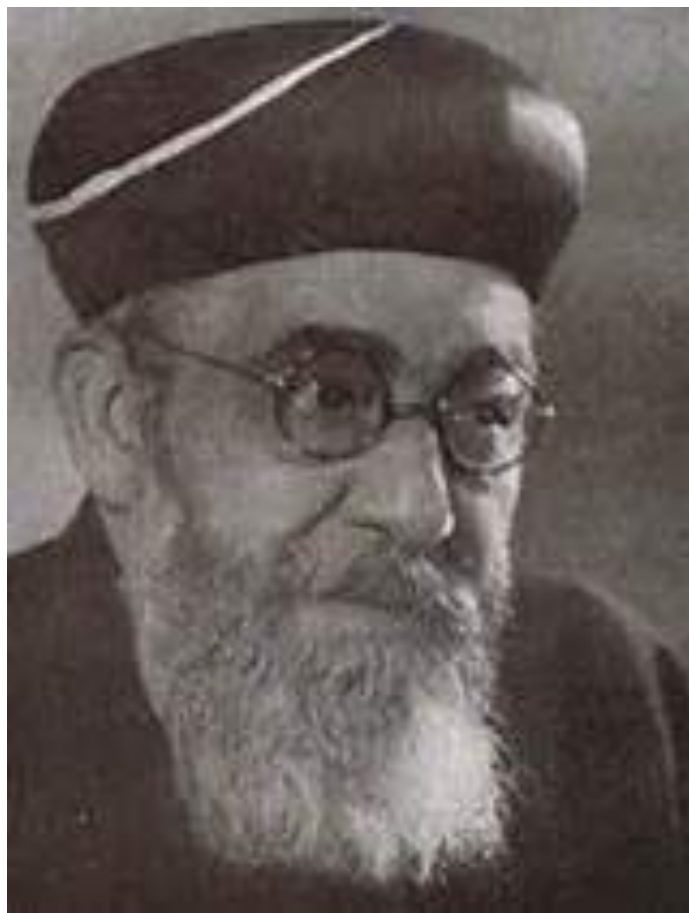

הרב אליהו גוטמאכר, זצ"ל
מגדולי הרבנים באירופה במאה ה-19 למניינם

איך תופעת החילון צריכה להשפיע על מדיניות הגיור. האם בעידן החילון
צריך לחשוש יותר מגרים שלא ישמרו מצוות כהלכה?

**"אמרו זוכמים קשים להם גרים לישראל כנגע
הצרעת שרובין זוזרין בשביל דבר (כלומר שרוב
הגרים מתגיירים שלא לשם שמים) ומטעין את ישראל ...
ועתה בעוונותינו הרבים שהפריצים פורצים
בראש שהם מראשי אלפי ישראל (כלומר גם מנהיגי
הקהילות היהודיות אינם שומרים מצוות כהלכה) בזה יש
לפזוד שילמדו ישראל מהגרים?!"**

(שו"ת ר"א גוטמאכר, יו"ד, סי' פז)

הרב בן-ציון זזי מאיר עוזיאל, זצ"ל
הראשון לציון והרב הראשי הספרדי

בקבלת אדם לגיור, האם יש להבחין בין מי ששני הוריו אינם יהודיים
למי שאביו יהודי ואמו נוכרייה?

"דאע"ג (שאף על פי) שהבנים נגזרים אזורי
אמם והם נכרים לכל דבריהם, מכל מקום
מזרע ישראל באו ומצוה להשיבם אל צור
מוצבתם אלו האבות לכל ידוז ממנו נדוז".

הרב יצחק אייזיק הלוי הרצוג
הרב הראשי האשכנזי הראשון למדינת ישראל

בקבלת אדם לגיור, האם יש להבחין בין מי ששני הוריו אינם יהודיים
למי שאביו יהודי ואמו נוכרייה?

"ואף על פי שעל פי הדין אינו נחשב לאביה (כלומר בת
שנולדה לאב יהודי ואם נוכרייה, אין אביה הביולוגי נחשב לאביה על פי ההלכה), שהוולד

הולך אחר האם, מכל מקום אינו דומה גויה
הנולדה מאב ואם גוים לנולדה מאם נכריה ואב
ישראל, שבודאי קיבלה פוזות או יותר השפעה
יהודית, ולבה יותר קרוב לישראל וליהדות, ויותר
קל להאמין שהיא תזוזת השפעה יהודית, ואזורי
קריאה ועיון בספרים שנכתבו ע"י סופרים נאמנים
לתורתנו הקדושה על מהות היהדות, כשתתגייר
תהא גרותה מושרשת בלב".

הרב פנחס גולדשמידט
הרב הראשי למוסקבה

בקבלת אדם לגיור, האם יש להבחין בין מי ששני הוריו אינם יהודיים למי שאביו יהודי ואמו נוכרייה?

”שמעתי מהגר”מ סולוביצ’יק שאף על פי שבעצם מעשה הגיור אין נפקא מינה (הבדל) אם אביו מישראל או לא, מכל מקום יש נפקא מינה בדין הדחיות (שבית הדין מרתיע את הבא להתגייר) ... ועל כן אותם הבאים להתגייר והם בני אב ישראל נראה שברוב המקרים מה שמביא אותם ליהדות הוא התגברות צד האב על צד האם ואין כל כך צורך בדחיה (הרתעה) ובחקירות על מה הוא רוצה להתגייר (מה מניע אותו להתגייר). מה שאין כן בן אומה אחרות שבא הוא דבר רחוק מאד וחייבים לחקור בטוב מה מביאו לעם ישראל.”

הרב יוסף כרמל ראש כולל ארץ זומדה

נקודה מרכזית בגישת הרב חיים אמסלם בספרו זרע ישראל היא שהיחס למתגיירים מזרע ישראל, כלומר שאחד מהוריו או מהורי הוריו הוא יהודי, הוא שונה משמעותית מהיחס לסתם נכרי. האם רבנים נוספים קיבלו את דעתו או שמא דעתו היא דעת יחיד?

"הרמ"א ... מביא פעמיים ... כי יש מקום לומר כי בנו מן הנכרית נחשב כבנו מדרבנן. יש לקביעה זו משמעות עצומה בשאלה הבאה: האם גם אותו נדחה בשלב ראשון, כמו כל גר, אם יבוא להתגייר? או כיוון שיש לאביו וממילא לבית הדין כשאביו איננו, חובה לקרבו ולעודדו לחזור לכלל ישראל שהרי הוא על זרע ישראל יחשב. יעמוד על הברכה הרב חיים אמסלם, תלמידו המובהק של הרב מאיר מאזוז, ראש ישיבת כסא רחמים, שאזר מותניו כגיבור ופרסם את ספרו החשוב בענייני גיור: "זרע ישראל" בו הוא מוכיח ממקורות רבים, כי כל מי שמוגדר כזרע ישראל יש להקל בהליכי גיורו ולחייבו רק באותם חלקים של הגיור שמעכבים גם בדיעבד".

הרב דוד סתיו

הרב הראשי לשוהם ויו"ר ארגון צהר

נקודה מרכזית בגישת הרב חיים אמסלם בספרו זרע ישראל היא שהיחס למתגיירים מזרע ישראל, כלומר שאחד מהוריו או מהורי הוריו הוא יהודי, הוא שונה משמעותית מהיחס לסתם נכרי. האם רבנים נוספים קיבלו את דעתו או שמא דעתו היא דעת יחיד?

"ברוב הגיורים העומדים לפתחנו בדור הזה קיים היבט נוסף, והוא היותם של המתגיירים מזרע ישראל, היינו שאחד מהוריהם (או מהורי הוריהם) הוא יהודי... נקודה זו משנה לחלוטין את היחס כלפי המתגיירים. בעוד שכלפי גרים רגילים קיים יחס חשדני במקצת, שמטרתו לוודא את טהרת כוונותיו של המתגייר ואת רצינותו, היחס כלפי גרים מזרע ישראל צריך להיות חם ומחבק".

הרב ישעיהו הכהן הולנדר
מהדיר "גמרא נוזזה"

מהו הפתרון לסוגיית הגיור בארץ?

**"נראה לי שאין מנוס בשלב זה
מגיור בבתי דין פרטיים, ואת
הבעיות הביורוקרטיות שייגרמו
יאמרו למתגיירים מראש. בסופו
של דבר, הגיורים הפרטיים
יתקבלו, לפי דעת רבי יהודה
בעדויות פרק ח, משנה ז".**

הרב ישכר תמר, זצ"ל זוהר הרבנות הראשית לתל-אביב

בסוגיית הגיור, האם יש להתחשב בדעת הקהל?

לפי הגמרא, בימי דוד המלך התגיירו מאה חמישים אלף גרים על ידי הדיוטות. שואל הרב תמר, "איך גיירו אותם בית דין הדיוטות נגד בית הדין הגדול ואיך העיזו (הדיוטות) לעשות כדבר הזה לתפוס תפקיד שלפי מהותו הוא אך ורק ענין של בית דין אמיתי. ועוד, ואיך לא מיחו החכמים בידם והרשו להם לגייר מאה חמישים אלף איש שבית הדין לא קיבלו אותם?" לשאלה זו עונה הרב תמר:

**"התחשבו חז"ל בדעת
הציבור אף שאינם בית דין".**

הרב יואל בן נון
במייסדי ישיבת הר עציון

יש אומרים שאין בהלכה גיור המוני. האמנם?

”הגיור של עם ישראל היה גיור המוני
– יציאת מצרים ומעמד הר סיני.
לפיכך, מי שאומר שאין בהלכה גיור
המוני מעלה ספק על יהדותו שלו
וזליכה, מפני שהוא מערער את בסיס
הלכות גיור לפי הרמב”ם.”

הרב אברהם קארדוון מגדולי הרבנים במאה ה-18 למניינם

בין העולים מרוסיה עשרות אלפים הטוענים שהם יהודים אבל שלא יכולים להוכיח את יהדותם. לחלק מהם אפילו מנהגים נוצריים כדוגמת עץ אשוח. גם בעקבות גירוש ספרד, עם ישראל התמודד עם אותו אתגר. איך התמודדו עם האתגר של צאצאי האנוסים?

"כולם יהיו אצלנו בספק אם הם יהודים או אם הם גויים, והספיקא הזאת מדאורייתא היא ... וידוע שכל המשפחות שבספרד ובפורטוגל אינם בקיאים בשום מצווה מכל המצוות כי שכחו התורה והמצוה ... ואפילו הכשרים שלרוב אינם יודעים אלא הכלים ... וסיבה לזאת הוא כי נטמעו בארצות הטומאה והלכו אזורי זוקותיהם ומנהגם של עובדי עבודה זרה ... אינם יהודים גמורים עד שיעשו טבילה לפני בית דין ולא ינצל מן הטבילה אלא מי שיביא עדים שאמו ואם אמו זמיישה דורות למעלה הם מזרע היהודים וזה אי אפשר להם וכו', על כן כולם צריכים טבילה."